



Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2018

Migration counts at Falsterbo in the autumn of 2018

Meddelande nr. 322 från Falsterbo Fågelstation

Nils Kjellén

Höstens resultat var något splittrat även om flertalet arter gjorde bra ifrån sig i de dominerande västvindarna. Resultatet på 2,2 miljoner sträckare ligger något över medel. Endast drygt 700 000 bo/bergfink räknades, vilket är klart under medel. Även 375 000 ringduvor är lågt för senare år. På tredje plats kom vitkindad gås med knappt 250 000. På en hedrande fjärdeplats hamnade staren, där knappt 170 000 utgör en förhållandevis hög siffra för denna minskande art. De flesta rovfåglar räknades i relativt höga antal. Arter som fjällvråk, blå kärrhök och tornfalk gynnades av god gnagarförekost i det norrländska skogslandet. På den negativa sidan kan nämnas duvhök och stenfalk. Ovanligt höga årssummor noterades för arter som prutgås, flertalet simänder, sjöorre, ägretthäger, vit stork, flera olika vadare, skrattnås, skräntärna, fisktärna, småtärna, tordmule, skogsduva, skäggmes, varfågel, pilfink och gulhämpling. På den negativa sidan utmärkte sig i stället sandlöppare, småsnäppa, fjällabb, hussvala, fältpiplärka, rödstrupig pipplärka, lappsparrv och ortolansparv. Bland invasionsarterna var samtliga mesar och nötväcka i rörelse, med allmänt höga siffror. Dessutom uppträdde gråsiskan återigen invasionsartat.

ALLMÄNT

De standardiserade hösträkningarna i Naturvårdsverkets regi påbörjades hösten 1973 som en del i deras fågelmonitoring. Sedan 2001 ansvarar undertecknad för dessa räkningar som redovisas årligen i *Fåglar i Skåne* (Kjellén 2018 och tidigare). Det samlade resultatet presenteras löpande på Falsterbo Fågelstations hemsida under: www.falsterbofagelstation.se/index_s.html. Där återfinns t.ex. figurer som visar beståndsutvecklingen för olika arter under perioden.

FÅLTARBETE

Under perioden 1 augusti–20 november upprätthölls daglig bevakning av sträcket. Samtliga arter räknades från gryningen fram till kl. 14.00 vintertid. Om det vid denna tidpunkt fortfarande pågick rovfågelsträck räknades detta fram tills det upphörde. Under ett fåtal dagar, när sträcket på grund av otjänlig väderlek varit obefintligt, har räkningarna avslutats före 14.00. Nils Kjellén räknade från 1 augusti t.o.m. 20 november och som assisterande räknare arbetade Ola Elleström 11 augusti–10 november. Vi delade upp arterna för att erhålla så god täckning som möjligt. Observationsplats är normalt den sydvästligaste udden, Nabben. Endast under ett fåtal dagar, då vindarna förskjutit rovfågelsträcket mot norr, har observatörerna flyttat upp till Fyren vid middagstid för att täcka sträcket bättre. Som ersättare för någon av oss fungerade Bengt Grandin under enstaka dagar. Alla inblandade tackas varmt för sin medverkan.

Tim Andersen har som vanligt sammanställt sträcksiffror från insträcket vid Stevns klint på Själland, mitt emot Falsterbo. Där var det bevakning 16 dagar i augusti, 21 dagar i september, 17 dagar i oktober och 4 dagar i november. Detta innebär lite sämre täckning jämfört med flertalet tidigare höstar. Siffror från Hellebäck norr om Helsingör har erhållits från Steen Søgaard. Även där var bevakningen något sämre

än normalt med 51 dagar att jämföra med ett medel på 63 sedan 1988.

RESULTAT OCH DISKUSSION

Vintern var återigen förhållandevis mild, trots en del snö och kyla i februari-mars. Resten av våren blev varmare än normalt. Från mitten av maj till och med juli rådde konstant sol och värme och regnet uteblev helt! Åtminstone i Norrland gjorde detta att häckningsresultat för flertalet arter blev bättre än normalt. Även längre söderut gick det nog överlag bra, även om den bestående torkan kanske gjorde att insekttillgången var lägre än idealt. Förvånande är t.ex. att staren verkar ha lyckats mycket bra med ungpoduktionen trots torkan. Gnagartillgången var generellt dålig i fjällen medan tillgången i Norrlands skogsland uppenbarligen var förhållandevis bra. Således lyckades exempelvis tornfalkarna mycket bra med häckningen. Hösten blev liksom sommaren varmare än normalt. I augusti kom en del efterlängttade fronter med regn västerifrån. Den västliga vinden gav återigen en bra passage av vadare och framförallt måsfåglar. Flertalet tropikflyttande tättingar räknades också i goda antal. Resten av hösten låg nederbörden under medel. De stundtals friska västvindarna dominerade klart, vilket normalt leder till högre sträcksiffror. Detta främst därför att fåglarna allmänt flyger högre i medvind eller svaga vindar, vilket gör dem svårare att upptäcka från Nabben.

Höstens resultat var något splittrat även om flertalet arter gjorde bra ifrån sig. Resultatet på 2,2 miljoner sträckare ligger endast något över medel vilket främst förklaras av att de tre vanligaste arterna uppträdde fåtaligare än flertalet senare år. Således räknades endast drygt 700 000 bo/bergfink, vilket är klart under medel. Även 375 000 ringduvor är lågt för senare år hos denna ökande art. På tredje plats kom vitkin-



Ägretthägrar på sträck förbi Nabben 6 oktober 2018. Foto: Mattias Ullman.

dad gås med knappt 250 000, också det sämre än de närmast föregående höstarna. På en hedrande fjärdeplats hamnade staren, där knappt 170 000 istället utgör en förhållandevis hög siffra för denna minskande art. Uppenbarligen gick häckningen ovanligt bra. Kajan nådde inte över 100 000 och endast 61 000 ejdrar speglar artens kraftiga nedgång. Ovanligt höga årssummor noterades för arter som prutgås, flertalet simänder, sjöorre, ägretthäger, vit stork, flera arter vadare, skrattnås, skräntärna, fisktärna, småtärna, tordmule, skogsduva, skägges, varfågel, pilfink och gulhämpling. På den negativa sidan utmärkte sig i stället sandlöpare, småsnäppa, fjällabb, hussvala, fältpiplärka, rödstrupig piplärka, lappspurv och ortolansparv. Bland invasionsarterna var samtliga mesar och nötväcka i rörelse, med allmänt höga siffror. Korsnäbbarna var fåtaliga medan gräsiskan återigen räknades i höga antal.

ROVFÅGLAR OCH FALKAR

De inte åldersbestämda rovfågarna har fördelats efter bestämd procent adulta och juvenila i varje tiodagarsperiod. Totalt 57 610 rovfåglar ligger återigen klart över medel för hela perioden (45 703). Generellt har siffrorna varit något högre efter sekelskiftet. Sparvhökssiffran slutade på knappt 28 000, vilket ligger något under fjolårets höga antal. Även ormvråken var talrikare än medel med knappt 18 000, vilket dock ligger långt under fjolårets rekord på drygt 32 000. Gnagarförekomsten i norra Skandinavien var uppenbarligen förhållandevis god, vilket gav fler fjällvråkar, blå kärrhökar och tornfalkar än på senare år. En hög ungfågelsandel visar att häckningen allmänt gick bra. Ännu högre blir siffran om vi enbart inkluderar de tolv vanligaste rovfågarna (Tabell 1). Höga antal bokfördes återigen för såväl röd som brun glada (Tabell 4), även om resultaten ligger under fjolårets rekord-

TABELL 1

Ungfågelsandel (%) bland sträckande rovfåglar i Falsterbo 1986–2018.

Proportion of juveniles (%) among migrating raptors at Falsterbo 1986–2018.

	2017	2018	Medel Mean	Medel 86-90	Medel 91-95	Medel 96-00	Medel 01-05	Medel 06-10	Medel 11-15	Medel 16-18
Bivränk	21	52	14	13	10	11	13	14	14	30
Brun glada	39	28	21	15	21	7	26	25	35	36
Röd glada	59	58	72	83	76	75	76	65	62	59
Havsörn	32	40	39	36	36	29	52	38	44	36
Brun kärrhök	65	65	73	76	78	77	74	68	66	67
Blå kärrhök	42	83	66	60	57	66	74	68	72	66
Stäpphök	19	58	52	25	0	100	46	72	66	46
Ängshök	40	38	58	51	51	69	75	57	55	45
Duvhök	100	100	94	96	95	100	95	82	94	100
Sparvhök	86	85	79	79	80	73	78	80	79	86
Ormvränk	44	54	48	38	44	53	49	49	51	50
Fjällvråk	21	44	28	25	19	19	35	39	30	25
Mi skrikörn	0	0	1	0	0	0	8	0	0	7
Kungsörn	-	100	68	43	70	100	75	100	48	100
Fiskgjuse	45	50	49	50	51	60	51	40	44	49
Tornfalk	89	80	78	70	75	79	81	80	80	83
Aftonfalk	100	75	81	50	77	100	100	50	50	92
Stenfalk	76	84	84	88	86	82	91	81	81	82
Lärfalk	86	85	86	89	84	87	85	86	83	86
Pilgrimsfalk	21	37	31	40	31	29	29	34	33	30
<i>Medel</i>	<i>52</i>	<i>61</i>	<i>56</i>	<i>51</i>	<i>52</i>	<i>61</i>	<i>61</i>	<i>57</i>	<i>54</i>	<i>59</i>
<i>12 arter</i>	<i>55</i>	<i>65</i>	<i>59</i>	<i>59</i>	<i>58</i>	<i>59</i>	<i>61</i>	<i>59</i>	<i>58</i>	<i>59</i>

siffror. Huvuddelen av de adulta bivråkarna missade i år Falsterbo medan antalet ungfåglar glädjande nog var det näst högsta sedan 1986. Såväl brun kärrhök som fiskgjuse passerade i antal över genomsnittet medan duvhök och stenfalk var förhållandevis fåtaliga. Lärfalken hade ett nytt toppår medan antalet pilgrimsfalkar var relativt lågt. Något fler stäpphökar än 2017 sträckte och framförallt var ungfågelsandelen klart högre (Tabell 1). Ängshöken håller ställningarna relativt väl sedan sekelskiftet. Årets passage uppdelad på tiodagarsperioder samt medeltal för åren 1973–2017 återfinns i Tabell 4.

Bivränk *Pernis apivorus*

Koncentrationen av adulta bivråkar till Falsterbohalvön fluktuerar relativt kraftigt p.g.a. vädret under sträcktoppen i månadsskiftet augusti/september. Sedan åldersbestämningen inleddes

1986 har antalet gamla fåglar således varierat mellan 1 426 (2010) och 6 718 (1989). Höstens 1 820 utgör faktiskt den näst lägsta siffran i serien, men betyder inte att arten minskar. Allmänt kan man notera att den kraftiga populationsnedgången bröts i mitten av 1990-talet och för de senaste tio åren är trenden snarast positiv.

De första fåglarna bokfördes inte förrän 15 augusti. Antalen steg sedan till en årstopp på 649 den 28:e. Detta utgör en förhållandevis låg siffra vilket innebär att flertalet adulta i år sträckte någon annanstans. Bättre gick det emellertid för ungfåglarna. Efter en mindre topp kring månadsskiftet registrerades en fin passage 14–21 september med maximalt 387 den 18:e. Totalt 2 003 juvenila innebär att de för första gången var talrikare än de adulta. Fler ungfåglar har bara räknats 1986 då 2 553 passerade. Höstens ungfågelsandel på 52 % är den i särklass

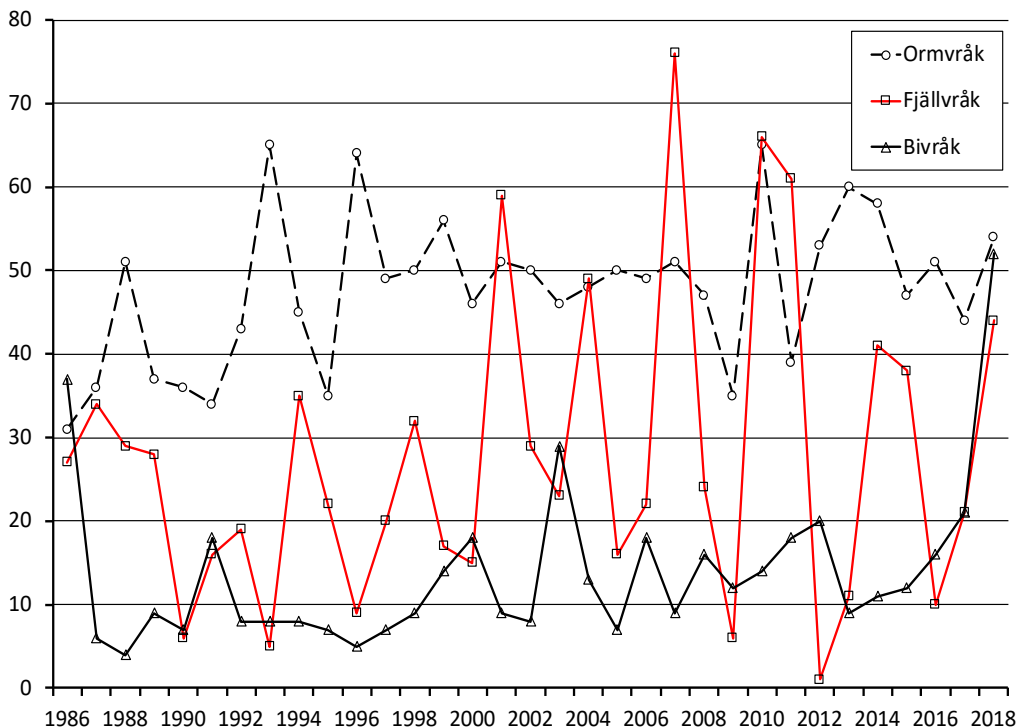
högsta någonsin (Tabell 1, Figur 1). För att få en mer rättvisande siffra kan vi istället jämföra med genomsnittet adulta under hela perioden, då andelen sjunker till 34 %. Detta överträffas då av 39 % 1986, men dessa båda år ligger i en klass för sig. I vilket fall har uppenbarligen häckningen gått mycket bra denna rekordvarma sommar. Viktigt är att ungfågelsandelen om något ökat sedan sekelskiftet (Tabell 1), vilket förhoppningsvis kan leda till en uppgång för arten på sikt. Mediandatum för de adulta inföll normalt 28 augusti, medan ungfågarna kulminerade något sent 18 september.

Bivråken minskar långsiktigt i Finland (Björklund m.fl. 2018). Utvecklingen i Danmark och Norge är sämre dokumenterad. I Storbritannien har bivråken faktiskt ökat med 21 % de senaste 25 åren (Holling 2018), även om beståndet är relativt litet. Eftersom den svenska reproduktio-

nen uppenbarligen är tillfredställande och jakten i Medelhavsregionen sannolikt har minskat på senare år känns det för närvarande lite mer hoppfullt för arten. Dock fortsätter sannolikt omvandlingen av regnskogen i övervintringsområdet i Västafrika till oljepalmsplantager och jordbruksmark. Vid Stevns räknades 2 100 bivråkar under hösten, vilket utgör 54 % av Falskebosiffran.

Brun glada *Milvus migrans*

Höstens första passerade 15 augusti men vid Stevns bokfördes två insträckande redan i juni. Efter fyra i augusti steg antalen i september då som mest sex passerade såväl den 2:a som 25:e. Totalt tolv i oktober är en förhållandevis hög andel, med två sträckande 28 oktober. Sammanlagt 54 bruna glador utgör den näst högsta siffran efter fjolårets rekord på 82 sträckare. På



Figur 1. Ungfågelsandel (%) hos sträckande ormvråk, fjällvråk och bivråk 1986–2018. *Proportion (%) of juveniles in migrating Common Buzzard, Rough-legged Buzzard and Honey Buzzard 1986–2018.*

den danska sidan summerades 36 insträckande, vilket motsvarar 66 %. Minst sju av dessa sågs emellertid inte på den svenska sidan, med t.ex. sju 13 september jämfört med tre i Falsterbo. Uppre vid Hellebäck noterades två bruna glador, vilket är klart fler än normalt.

Fåglarna fördelar sig på 22 adulta, 16 fjolårsfåglar (2K) och 15 juvenila. Ungfågelsandelen på 28 % kan jämföras med ett genomsnitt på 21 % (Tabell 1). Det förefaller uppenbart att den ökande andelen juvenila speglar fler häckande par i Sverige. Ottosson m.fl. (2012) uppskattade beståndet till tio par. Under 2017 konstaterades säkra eller troliga häckningar i Småland, Västergötland, Närke, Södermanland och Norrbotten (Friberg & Corell 2018). Sannolikt häckar numera minst 20 par i landet. Det enda kända skånska paret misslyckades uppenbarligen med häckningen i år, men det fanns säkert fler oupptäckta par (Bengtsson m.fl. 2018). I Finland upptäcktes de första häckningarna på tio

år 2002 och 2017 hittades fem revir (Björklund m.fl. 2018). Även i Norge och Danmark ökar ströfynden efterhand (Lange m.fl. 2018, Winem m.fl. 2018).

Röd glada *Milvus milvus*

Som vanligt var antalen blygsamma i augusti (Tabell 4), då flertalet glador vände. Sträcket drog faktiskt inte igång på allvar förrän i slutet av september, då årsbästa på 939 räknades den 25:e. Endast två gånger tidigare har dagssiffror på över tusen bokförts. En topp i början av oktober innehöll som mest 439 glador den 7:e. Senare räknades maximalt 395 den 19:e och 225 den 28 oktober, medan antalen i november var blygsamma.

Totalt 4 147 ligger endast något under fjolårsrekordsiffran på 4 574 glador. För andra gången räknades fler glador än bivråkar under en säsong. Vid Stevns klint bokfördes 1 519, vilket endast utgör 36 % av Falsterbos antal.



Adulta röda glador över Nabben 15 oktober 2018. Foto: Bengt Grandin.

Dagssiffrorna var generellt klart lägre med t.ex. endast 207 på toppdagen. Denna dag drog glädorna, liksom ormråkarna, upp mot nordväst och sågs därför i lägre utsträckning från Stevns. Uppe vid Hellebäck räknades 72 sträckare, en förhållandevis hög siffra. Glädan är den art som uppvisar den kraftigaste ökningen sedan starten och det svenska beståndet torde nu omfatta i storleksordningen 4 000 par. Av dessa häckar fortfarande den övervägande delen i Skåne. I Danmark är glädan fortfarande relativt sällsynt, men ökningen har tagit fart de senaste tio åren. Beståndet uppskattades till minst 200 par 2016 (Lange m.fl. 2018). Häckfåglar saknas ännu men fynden i Norge ökar successivt och 2016 sågs 15 fåglar (Winnem m.fl. 2018). I Storbritannien har en successiv ökning ägt rum, med stöd av bl.a. inplantering av svenska och spanska fåglar och 2012 uppskattades beståndet till närmare 2 500 par (Holling 2016).

De adulta kulminerade normalt 7 oktober medan medianen för ungfågarna, 1 oktober, ligger tre dagar senare än genomsnittet. Ungfågelsandelen på 58 % ligger klart under medel (Tabell 1). En generellt lägre andel de senaste 15 åren är sannolikt en effekt av att ungpoduktionen efterhand gått ner när tätheten ökat i Skåne. En annan möjlighet är att fler äldre glädor väljer att sträcka söderut ifall konkurrensen bland ett ökande antalet övervintrare hårdnar. En inventering av övervintrande glädor i Skåne i december 2017 pekar dock på ett vinterbestånd på över 2 000 glädor.

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

Efter en relativt snabb ökning omfattade den skånska populationen under året hela 38 besatta revir, varav paret på Falsterbohalvön misslyckades med häckningen (Bengtsson m.fl. 2018). I hela Sverige finns numera sannolikt närmare 800 par (Wirdheim & Corell 2017). I Danmark, dit arten spritt sig från Tyskland, hittades 92 par 2017 efter en snabb uppgång (Ehmsen 2018). Även i Finland går det bra för havsörnen, med ett uppskattat bestånd på 550 par

2015 (Stjernberg m.fl. 2016). I Falsterbo ses en kraftig uppgång fram till 2007, medan antalen därefter planat ut trots stora årliga fluktuationer. Höstens 47 sträckare utgör ett förhållandevis högt antal trots en mild höst.

Redan 21 augusti sträckte sex havsörnar och 2 september bokfördes hela åtta utsträckande. Senare under hösten var antalen istället förhållandevis låga, med som mest åtta 7 oktober. I november registrerades inte en enda sträckare. Vid Stevns bokfördes 35 fåglar vilket motsvarar 74 % av Falsterbos. Minst tre av dessa sågs dock inte i Falsterbo. Höstens sträckare fördelar sig på 4 adulta, 2 äldre subadulta, 22 yngre subadulta och 19 juvenila. Detta ger en ungfågelsandel på 40 %, vilket ligger nära medel (Tabell 1). De äldre örnarna hade en median 13 september och de juvenila 29 september. Detta är i båda fallen betydligt tidigare än normalt och allmänt har den samlade passagen de senaste åtta åren tidigare lagts nästan tre veckor jämfört med tidigare.

Ormörn *Circaetus gallicus*

För tredje året i rad noterades utsträckande ormörn vid Nabben. Höstens fågel passerade 4 september och sågs insträckande på den danska sidan efter endast 24 minuter. Genomsnittet för hela perioden ligger på endast 0,5 sträckare utan någon tydlig trend. Som mest har två fåglar observerats under sex olika år. Mediandatum för sammanlagt 23 sträckare ligger 4 september.

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

Sträcket var som vanligt igång från starten och brun kärrhök bokfördes alla dagar utom sex under de första två månaderna. Första högre siffra var 43 den 15 augusti följt av årsbästa på 98 sträckare två dagar senare. I september räknades som mest 67 den 2:a, 34 den 16:e och 33 två dagar senare. Ännu i oktober bokfördes endast staka utsträckare och hösten avslutades med en ungfågel 7 november. Efter en successiv tydlig ökning fram till sekelskiftet har antalen legat på en mer jämn nivå. Den hittills högsta siffran på 1 262 sträckare bokfördes 2016. Höstens 801

är däremot inte så imponerande och möjligen har vi nu nått den nivå som södra Sverige kan försörja. Dock fortsätter uppgången i de standardiserade häckfågeltaxeringarna (Green m.fl. 2019). Ungfågelsandelen på 65 % ligger under medel (Tabell 1). Andelen juvenila har minskat något de senaste 15 åren, vilket kanske är ett tecken på att populationen är ”mättad”. Även i Finland ser vi en kraftig ökning fram till sekelskiftet och en mer stabil population sedan dess (Björklund m.fl. 2018). I Danmark, Storbritannien och kontinentala Europa förefaller emellertid en viss ökning ha skett även efter sekelskiftet (PECBMS 2017, Holling 2018, Moshøj m.fl. 2018). Även om antalet häckande par ännu är relativt litet i Norge verkar de snarast öka (Win-nem m.fl. 2018).

Mediandatum för adulta hanar inföll 9 september, vilket är fem dagar senare än medel, medan honorna kulminerade mer normalt 1 september. Även sträcket av juvenila kulminerade normalt 28 augusti. Generellt har en tidigareläggning av sträcket registrerats under perioden. Av de adulta kärnhökarna utgjorde hanarna 44 % vilket kan jämföras med medel på 46 %. Bland hanarna utgjordes minst 14 % av fjolårsfåglar (2K), vilket är rätt normalt. Vid Stevens klint räknades 551 bruna kärnhökar (68 %), med flertalet dagssiffror under Falsterbos. Uppe vid Hellebäck bokfördes 42 jämfört med ett medel på 62 sträckare.

Blå kärnhök *Circus cyaneus*

Under augusti bokfördes sju sträckare, med de första ungfågeln på månadens sista dag. Antalen steg sedan under följande månad, med årsbästa på 25 den 25 september. Därefter minskande siffror genom oktober, då maximalt 16 räknades på månadens första dag. Ännu i november passerade 15 blåhökar (Tabell 4). Totalt 228 sträckare ligger en bit under medel på 262, men utgör en klar förbättring jämfört med fjolårets låga antal. Ungfågelsandelen hamnar på 83 % vilket ligger klart över medel på 66 % (Tabell 1). Således uppenbarligen ett förhållan-

devis bra häckningsresultat som en följd av god gnagartillgång i Norrlands skogsland. Mediandatum för hanar 25 september ligger fem dagar tidigare än medel medan honorna kulminerade två dagar senare än normalt samma datum. Ungfågelnas median ligger fem dagar tidigare än vanligt 5 oktober. Allmänt har, liksom för flera andra kortflyttare, en signifikant senareläggning av sträcket ägt rum sedan 1970-talet. För blå kärnhök utgör skillnaden sex dagar och sannolikt är detta en följd av mildare väder. Andelen hanar bland de adulta (37 %) var ovanligt låg och kan jämföras med ett medeltal på 46 %.

Långsiktigt syns en, numera signifikant, nedgång i Falsterbo trots stora årliga fluktuationer. Dessa styrs främst av gnagartillgången i norr. Väldigt få häckningar upptäcks i Sverige och utvecklingen känns oroande. I Finland har beståndskurvan sedan 1980 pekat nedåt, bortsett från ett par toppar i samband med goda gnagarår. Åren 2016–17 konstaterades endast ett fåtal häckningar (Björklund m.fl. 2018). I Danmark syns en signifikant minskning av antalet övervintrare sedan 1980-talet (Moshøj m.fl. 2018). Någon motsvarande nedgång finns ännu inte i de låga svenska vintersiffrorna. På de Brittiska öarna är arten långsiktigt stabil trots att man fortfarande har problem med förföljelse, framförallt från ripjägare (Holling 2018). På den danska sidan räknades 112 sträckare vilket motsvarar 49 % av Falsterbosiffran. Skillnaden under enskilda dagar var som vanligt relativt stor. Uppe vid Hällebäck sågs endast 19, vilket ligger långt under genomsnittet på 67 sträckare.

Stäpphök *Circus macrourus*

Ett ökat uppträdande i hela Västeuropa under de senaste decennierna antyder att arten befinner sig i spridning västerut från kärnområdena i Ryssland. Detta stöds av fler konstaterade häckningar i Finland och nordvästra Ryssland på senare år (Henry 2018). Till skillnad från nio revir 2016 hittades endast ett par i Finland 2017 (Björklund m.fl. 2018). Stäpphöken var tidigare en sällsynt gäst i Falsterbo med endast två sträck-



Stäpphök, adult hona, över Falsterbonäset 18 september 2018. Foto: Mattias Ullman.

are under 1970-talet. Hösten 2011 upplevde vi den hittills kraftigaste invasionen till Nordväst-europa. I Falsterbo räknades då 43 stäpphökar, varav majoriteten utgjordes av ungfåglar. Detta följdes av 29 sträckare hösten 2012, där dock majoriteten var äldre fåglar. Antalen låg sedan lägre tre säsonger för att stiga markant igen de senaste tre höstarna. Strööbervationerna ökar även kraftigt i Danmark där uppskattningsvis 356 stäpphökar sågs 2016 (Lange m.fl. 2018). Av dessa sträckte 95 vid Skagen under våren.

Passagen inleddes med en hona och en ungfågel 21 augusti och följdes av ytterligare en ungfågel i slutet av månaden. En gles passage genom september innehöll som mest fyra sträckare den 14:e, 18:e och 23:e. Därefter endast en hane och en ungfågel i början av oktober. Sammanlagt 31 sträckare har endast överträffats under två tidigare höstar. Vid Stevns bokfördes 20 stäpphökar av vilka inte mindre än sex räknades 2 september. Minst elva av fåglarna sågs inte i Falsterbo, en ovanligt hög andel. Ungfågelsandelen på

58 % ligger över medel (Tabell 1), varför även stäpphöken sannolikt påverkats positivt av en god gnagartillgång i norra Fennoskandien. Jämfört med närmast föregående år var andelen 2K-fåglar bland de äldre kärrhökarna betydligt lägre, med endast två av totalt 13 äldre. Detta speglar i sin tur ungfågelsandelen närmast föregående höst. Alltså kan vi förvänta oss fler fjolårsfåglar nästa höst. Mediandatum för totalt 243 stäpphökar t.o.m. 2016 faller i ordningen 3 september för hanar, 4 september för honor och 11 september för ungfåglar. Tendensen är mot en allt tidigare passage vilket innebär ett större överlapp med ängshök. Höstens passage avvek genom att ligga förhållandevis sent och genom att ungfågellarna kulminerade tidigare än de adulta (median 14 resp. 18 september).

Ängshök *Circus pygargus*

Det svenska beståndet omfattade minst 46 par 2017 (Friberg & Corell 2018) och av dessa fanns 15 revir på fastlandet. Glädjande nog var repro-

duktionen bättre än på länge. Det är nu några år sedan häckning konstaterades i Skåne. I Danmark registrerades 25–33 par koncentrerade till Sydvestjylland 2017, vilket är något bättre än de närmast föregående åren. Totalt blev minst 29 ungar flygga vilket även det är en uppgång (Rasmussen m.fl. 2018). I Finland finns ett litet bestånd i sydost vilket omfattade minst två par 2017 (Björklund m.fl. 2018). Även i Storbritannien är arten hotad och 2016 hittades endast 5–6 par (Holling 2018).

Antalen i Falsterbo har fluktuerat en hel del sedan 1973 utan någon tydlig tendens. Höstens åtta ängshökar överensstämmer med medelvärdet och arten får sägas klara sig förhållandevis bra långsiktigt. Sträckarna fördelar sig på tre adulta hanar, två adulta honor och tre ungfåglar. Mediandatum faller i den normala turordningen 23 augusti för honorna, 26 augusti för hanarna och 2 september för de juvenila. Ungfågelsandelen på 38 % ligger klart under medel (Tabell 1). Vid Stevns klint bokfördes endast två ängshökar, varav den ena inte sågs från Nabben.

Duvhök *Accipiter gentilis*

En tydlig nedgång i såväl standardrutter som vinterrutten sedan sekelskiftet (Green m.fl. 2019) talar för att duvhöken för närvarande minskar. I Danmark syns en minskning under häckningstid (Moshøj m.fl. 2018). En svag långsiktig nedgång är även belagd från Finland (Björklund m.fl. 2018). I Storbritannien ökar däremot arten klart för närvarande (Holling 2018).

De årliga fluktuationerna i Falsterbo är rätt stora, men generellt syns en uppgång till början av 1990-talet och en nedgång sedan dess. Minskningen är signifikant för de senaste tio åren, vilket stöder artens generella tillbakagång. Totalt 14 sträckare utgör en för senare år hyfsad siffra, framförallt en mild höst. Samtliga utgjordes som vanligt av ungfåglar, fördelade på nio hanar och fem honor. Mediandatum 15 respektive 7 november är något senare än normalt. Långsiktigt har emellertid den tidsmässiga passagen tidigarelags signifikant under perio-



Ung duvhök över Falsterbonäset 1 november 2018.
Foto: Bengt Grandin.

den. Vid Stevns klint bokfördes nio duvhökar av vilka så många som sju inte sågs från Nabben. Vid Hellebäck räknades endast tre, att jämföra med ett medeltal på 14.

Sparvhök *Accipiter nisus*

Som vanligt en utdragen passage med utsträckande sparvhök under den absoluta majoriteten av dagarna. Antalen ökade från mitten av augusti, men månadsbästa inskränkte sig till 703 den 21:e. Passagen var sedan god genom hela september. Bland fyra tusendagar räknades som mest 1 756 den 25 september. En något svagare passage genom oktober innehöll som mest 788 på månadens första dag. Efter minskande siffror i slutet av månaden var antalen i november ovanligt låga (Tabell 4). Summan på 27 743 är klart lägre än fjolårets närmare 32 000, men allmänt en hög siffra.

Långsiktigt fortsätter sannolikt populationsuppgången. Det svenska beståndet har nyligen uppskattats till 44 tusen par (Ottosson m.fl.

2012) och sparvhöken är därmed vår talrikaste rovfågel. I Danmark finns ingen tydlig utvecklingstrend under häckningstid sedan 1970-talet (Moshøj m.fl. 2018). I häckfågelstudierna från Finland finns en negativ trend främst sedan 2008. Räkningarna baseras på funna bon och författarna tror att minskningen delvis är en effekt av att bona är svårare att hitta i de ökande, täta barrträdsplanteringarna jämfört med mer naturlig skog (Björklund m.fl. 2018). Om vi tittar på hela Europa förefaller beståndet ha varit rätt stabilt sedan 1980 (PECBMS 2017). Vid Stevns registrerades 6 972 sparvhökar vilket motsvarar 25 % av Falsterbos antal. Dags-siffrorna låg som vanligt generellt klart under motsvarande från Nabben. Uppe vid Hellebäck räknades låga 838 vilket kan jämföras med ett medeltal på 1 257 sedan 1988.

Ingen köns- och åldersbestämning görs numera utan antalen räknas om efter genomsnittet per tiodagarsperiod från specialstudien åren

1986–2000. De unga honorna kulminerade åtta dagar senare än normalt 13 september och de unga hanarna två dagar senare än medel 29 september. Motsvarande adulta kategorier hade i stället sin sträcktopp något tidigare än normalt med median 11 respektive 13 oktober. Långsiktigt har mediandatum för samtliga sparvhökar tidigare lagts med sex dagar sedan 1970-talet. Andelen juvenila slutade på höga 85 % (Tabell 1), vilket främst förklaras av högre siffror under första halvan av hösten då dessa kulminerar. Det är tveksamt om proportionen övervinterande sparvhökar ökat efterhand som vintrarna blivit mildare. Vinterfågelräkningarna visar istället en signifikant minskning sedan 1975 (Green m.fl. 2019).

Ormvvråk *Buteo buteo*

Som vanligt var antalen i augusti blygsamma. Tresiffriga antal räknades från början av september, men högre siffror dröjde till slutet av



Ung ormvvråk över Nabben 16 oktober 2018. Foto: Bengt Grandin.

månaden. Den första sträcktoppen innehöll 2 691 den 25 september och följdes av 2 423 den 7 oktober. Sedan dröjde det till 18 oktober då 1 655 räknades följt av 3 152 följande dag. Höstens högsta siffra blev emellertid 3 235 den 24 oktober. Därefter minskade ormvråkarna snabbt och antalen i november var blygsamma (Tabell 4).

Totalt 17 724 vråkar utgör en långsiktigt bra siffra även om den naturligtvis bleknar jämfört med rekordet på 32 700 året innan. Vid Stevns klint räknades 5 580 (31 %). Skillnaden beror delvis på att majoriteten av vråkarna gick mot nordväst, upp mot Köpenhamn ett par bra dagar och därför inte sågs från Stevns. Uppe vid Hellebäck, norr om Helsingör, var antalet inte heller särskilt imponerande med totalt 8 290 vilket kan jämföras med ett medeltal på 15 084. Det är uppenbart att andelen som korsar sundet vid Falsterbo respektive norr om Helsingborg varierar rätt stort, främst beroende på rådande vindar under toppdagarna. Det mesta talar för att fler ormvråkar övervintrar i landet efterhand som vintrarna generellt blivit mildare. Uppgången i vinterfågeltaxeringen är signifikant (Green m.fl. 2019). Häckfågeltaxeringarna sedan 1975 visar emellertid inte längre någon signifikant ökning. I Danmark har antalet ökat långsiktigt såväl som häckfågel som övervintrare, men trenden har vänt de senaste tio åren (Moshøj m.fl. 2018). I de finska häckfågeltaxeringarna syns en nedåtgående trend i hela landet sedan 1980, vilken möjligen planat ut något de senaste åren (Björklund m.fl. 2018). Nedgången är tydligare i de standardiserade finska räkningarna (Väisänen m.fl. 2018). Majoriteten av de finska häckarna sträcker dock söderut öster om Östersjön och passerar således inte Falsterbo.

Ungfågelsandelen på 54 % ligger något över medel (Tabell 1) och den stiger till 58 % om vi istället jämför med medeltalet adulta sträckare under perioden. Sannolikt har därför häckningen lyckats bättre än vanligt främst p.g.a. hyfsat födounderland. Långsiktigt varierar ungfågelsandelen mindre än för de båda andra vråkarterna

(Figur 1). Mediandatum för de adulta inföll tre dagar senare än medel 7 oktober, medan ungfågarna kulminerade fem dagar senare än vanligt 19 oktober. Om vi jämför mediandatum för samtliga ormvråkar ligger genomsnittet för de senaste åtta åren 7 dagar senare än medel från 1970-talet. Detta antyder en högre andel ungfåglar, vilka sträcker senare, vilket inte är lika uppenbart i Tabell 1. En motsvarande senareläggning av sträcket återfinns hos flera andra kortflyttare.

Fjällvråk *Buteo lagopus*

Den första fjällvråken bokfördes inte förrän 23 september och följdes av ytterligare 31 i slutet av månaden. Antalen ökade sedan följande månad med som mest 88 den 6:e, 148 den 10:e och 87 den 19 oktober. Hyfsade siffror räknades månaden ut medan antalen i november var blygsamma. Totalsumman 751 ligger nära genomsnittet sedan sekelskiftet men betydligt över antalen från de närmast föregående två höstarna. Antalet adulta sträckare har varierat mellan 119 och 1 248 under perioden, varför årets 421 är långt ifrån någon bottennotering. De juvenila varierar ännu mer, mellan 9 och 1 457, och höstens 330 ligger klart över medel sedan 1986. Ungfågelsandelen på 44 % ligger klart över medel (Tabell 1), men sjunker till 39 % om vi istället jämför med medeltalet adulta sträckare under perioden. Detta speglar säkert ett bra häckningsresultat. Intressant är att det uppenbarligen var dåligt med gnagare i fjällvärlden där flertalet fjällvråkar normalt häckar. I stället är det uppenbarligen så att en ökande andel av vråkarna efterhand börjat häcka i skogslandet, där det i år var gott om gnagare. Fjällvråken är som det verkar mer flexibel vid valet av boplatz, jämfört med ormvråken som oftast häckar i samma revir år från år. Trots detta varierar ungproduktionen betydligt mer mellan åren hos fjällvråken (Figur 1).

Fjällvråk, årsunge, över Nabben 15 oktober 2018.
Foto: Bengt Grandin.



I Danmark är fjällvråken en av de övervint-
rande arter som minskat mest sedan 1970-talet
(Moshøj m.fl. 2018). Det samma gäller sanno-
likt även i Sverige även om det ännu inte är sig-
nifikant i vinterfågeltaxeringarna. I de standar-
diserade häckfågelräkningarna har fjällvråken
minskat signifikant sedan 1998 (Green m.fl.
2019), men den stora nedgången ägde rum ti-
digare, vilket bl.a. data från Stora Sjöfallet vi-
sar (Tyrén & Hellström 2016). Den långsiktiga
minskningen i Falsterbo är ännu inte signifikant
och en ökad andel skogshäckare kanske kan räd-
da arten på sikt. Även i Finland finns en lång-
siktig nedgång trots stora årliga fluktuationer
(Björklund m.fl. 2018, Väisänen m.fl. 2018).
Mediandatum för de adulta inföll normalt
10 oktober, medan de juvenila kulminerade sex
dagar tidigare än medel 11 oktober. Långsiktigt
finns ingen tydlig trend beträffande artens tids-
mässiga passage. Vid Stevns klint räknades 249
fjällvråkar (33 %). Uppe vid Hellebäck bokför-
des endast 14 att jämföra med i medeltal 57
sträckare.

Mindre skrikörn *Clanga pomarina*

Uppskattningsvis tre olika subadulta mindre
skrikörnar var nere och vände under hösten.
Den första sågs 17 och 21 augusti. Nästa fågel
vände 2–3 september och ytterligare en vände
6 september. Mediandatum för totalt 123 min-
dre skrikörnar under 46-årsperioden ligger
5 september. Den stora majoriteten utgjordes
av subadulta fåglar, men två juvenila och några
adulta ingår.

Större skrikörn *Clanga clanga*

En 2K-fågel var nere och vände 17 och 18 ok-
tober. Den 19 oktober sträckte den och en 3K+
ut. Båda bokfördes insträckande på den danska
sidan, efter 44 respektive 45 minuter. Medianen
för sammanlagt 52 sträckare under perioden lig-
ger 11 oktober, alltså mer än en månad senare
än för mindre skrikörn. Endast tre ungfåglar
(6 %) ingår i summan och även här dominerar
subadulta örnar.

Kejsarörn *Aquila heliaca*

Tidigare har kejsarörn setts i Falsterbo 15 höstar,
senast 2012. Nästan hälften av observationerna
gäller dock den berömda "Kaiser Frans" som
sträckte förbi ett antal olika höstar under 1970-
och 1980-talen. Observationerna är spridda
från augusti till november och ingen direkt
trend syns i uppträdandet. Höstens 2K-fågel
var nere och vände minst tre gånger mellan 7
och 29 oktober. Den slog sig sedan ner i områ-
det kring Havgårdssjön över vintern.

Kungsörn *Aquila chrysaetos*

Efter fyra "tomma" år noterades åter utsträck-
ande kungsörn. Den fina rovfågelsdagen 19 ok-
tober passerade tre olika ungfåglar, varav två sågs
sträcka in på den danska sidan. Långsiktigt öka-
de genomsnittet från en på 1970-talet till 2,6
på 1990-talet, men har därefter sjunkit något
igen. Mediandatum för sammanlagt 21 suba-
dulta ligger 21 oktober och för 47 juvenila 16
oktober. I Skåne går det uppenbarligen lite trögt
för kungsörnarna och antalet kända par har le-
gat kvar kring tio i rätt många år nu (Bengts-
son m.fl. 2018). I Danmark fanns fyra par 2017
(Lange m.fl. 2018).

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

Passagen i augusti var snarast sämre än vanligt
med maximalt 16 den 21:e. Högsta dagssiffran
blev 40 den 2 september, medan en sen sträck-
topp 13–19 september innehöll drygt 90 gjusar.
Senaste observation gjordes 25 september, men
på den danska sidan sågs en fiskgjuse 4 oktober.
Summan på 326 sträckare kan anses normal för
senare år och ligger i alla fall klart över medel
på 268. Fiskgjusen återfinns långsiktigt bland
de signifikant ökande arterna. Kurvan har dock
snarast planat ut efter 2005 och för den senaste
tioårsperioden är siffran endast svagt positiv.
Det svenska beståndet, som är det största i Eu-
ropa, skattades till 3 600 par efter riksinvente-
ringen 2001 (Ryttman 2004). I Skåne verkar
ökningen ha stannat av och beståndet 2013 var
ungefär lika stort som tolv år tidigare (Bengts-



Kungsörn, 1K, som vände vid Nabben 15 oktober 2018. Foto: Bengt Grandin.

son 2014). I Finland har fiskgjusen ökat från drygt 600 par i början av 1970-talet till uppskattningsvis 1 200 par 2016. Det genomsnittliga antalet flygga ungar har också ökat under perioden (Saurola 2017). I Danmark hittades fem bon 2017 (Lange m.fl. 2018). De Brittiska öarna återkoloniserades på 1970-talet och ökningen fortsätter med 218–250 rapporterade par 2016 (Holling 2018).

Ungfågelsandelen på 50 % ligger just över genomsnittet (Tabell 1). Kanske hade man förväntat sig ett ännu bättre resultat denna rekordvarma sommar. Mediantatum för de gamla fiskgjusarna 3 september ligger nio dagar senare än medel, medan ungfågeln kulminerade sex dagar senare än normalt 4 september. Generellt har passagen tidigare lagts signifikant under perioden. Andelen som sågs på den danska sidan var snarast högre än vanligt med totalt 205 sträckare (62 %). Den 21 augusti räknades 29 gjusar jämfört med 16 vid Nabben, men flertalet dagar låg antalen klart under Falsterbos.

Tornfalk *Falco tinnunculus*

Sträcket var som vanligt igång från start och sträckande tornfalkar bokfördes alla dagar utom sex under de första två månaderna. Antalen ökade efterhand i augusti och en första topp kom 2 september då 112 passerade. Den 18 september rådde svag vind från syd-sydost vilket brukar gynna arten. Efter mindre antal under förmiddagen ökade passagen klart under eftermiddagen. När räkningarna avslutades kl. 17.00 hade den nya rekordsiffran på 480 tornfalkar bokförts. Tidigare har som mest 430 räknats 25 september 2011, men dessa båda siffror ligger i en klass för sig. Följande dag (19 september) passerade 185 falkar, men sedan avtog antalen snabbt. En gles passage registrerades dock genom hela oktober (Tabell 4). Sammanlagt 1 567 tornfalkar har bara överträffats två tidigare höstar. Även om arten inte är lika beroende av smågnagare som fjällvråk och blå kärrhök är det uppenbart att den goda gnagartillgången i Norrlands skogsland gynnat häckningen. Årets resultat i Stefan

Delins 220 holkar i Västerbotten låg också väl över medel. Ungfågelsandelen på 80 % ligger inte så långt över medel (Tabell 1), men ökar till 88 % om vi i stället jämför med medeltalet adulta sträckare under perioden. Sträcktoppen för såväl adulta som juvenila inföll åtta dagar senare än normalt 19 respektive 18 september. En sen sträcktopp tyder på att fler nordliga häckare var inblandade. Generellt har dock en tidigare-läggning av sträcket ägt rum under perioden. Vid Stevns bokfördes 449 tornfalkar vilket endast utgör 28 % av Falsterbos siffror.

Långsiktigt går det bra för tornfalken som numera återfinns på listan över signifikant ökande arter. Även häckfågelinventeringarna visar på en signifikant uppgång, medan vinterindex faktiskt gått ner signifikant sedan 1970-talet (Green m.fl. 2019). I Finland har beståndet mer än dubblats de senaste 38 åren, främst tack vare en massiv holkuppsättning. Dock har ökningen planat ut sedan 2009 och det dåliga sorkåret 2017 sjönk antalet klart (Björklund m.fl. 2018). I Danmark förefaller arten långsiktigt vara stabil under häckningsperiod, medan det finns en nedgång i vinterindex sedan 1976 (Moshøj m.fl. 2018). Häckfågeltaxeringar längre söderut i kontinental Europa är långsiktigt negativa (PECBMS 2017).

Aftonfalk *Falco vespertinus*

Enstaka ungfåglar passerade 18 augusti samt 2 och 10 september. Dessutom sträckte en hona 9 september. Vid Stevns registrerades två ungfåglar, vilka inte sågs i Falsterbo. Allmänt har fynden i Sverige legat relativt stabilt sedan 1980-talet, trots stora årliga fluktuationer (Friberg & Corell 2018), vilket sannolikt snarast speglar en minskning av beståndet i Sydosteuropa. I Falsterbo sjönk genomsnittet från 2,5 fåglar på 1970-talet till 1,3 de senaste åtta åren. Den samlade medianen infaller 7 september och ungfågarna dominerar klart.

Stenfalk *Falco columbarius*

Antalet sträckare låg på en relativt stabil nivå från starten 1973 fram till sekelskiftet. Där-

efter följde ett antal höstar med förhållandevis höga antal. De senaste sex åren har emellertid antalen rasat och utvecklingen den senaste tioårsperioden är signifikant negativ. Höstens 179 sträckare utgör en förbättring jämfört med fjolårets bottenapp, men ligger klart under medel på 236 sträckare. Ungfågelsandelen på 84 % överensstämmer med medel (Tabell 1), men ungfågarna är generellt överrepresenterade i Falsterbo. Det begränsade materialet från de standardiserade häckfågeltaxeringarna visar på en signifikant nedgång sedan 1998, vilket alltså stöds av Falsterbosiffrorna. Den lilla finska populationen förefaller långsiktigt vara relativt stabil, men täcks inte särskilt väl av nuvarande inventeringar (Björklund m.fl. 2018). Utvecklingen i Norge är okänd. I Storbritannien har arten nyligen satts upp på rödlistan trots att 1160 häckande par hittades under den senaste heltäckande inventeringen 2008 och att den långsiktiga utvecklingen snarast är positiv (Holling 2018).

Efter nio sträckare i augusti registrerades en jämn passage under september-oktober. Årsbästa inskränkte sig till 21 den 21 september, följt av tolv stenfalkar två olika dagar. Höstens mediandatum för juvenila, 21 september, överensstämmer med genomsnittet. Från Stevns räknades 81 insträckande vilket motsvarar 45 % av Falsterbos antal. Överensstämmelsen mellan enskilda dagar var som vanligt inte så god för denna bredfrontsflyttare. Uppe vid Hellebäck räknades 17 vilket kan jämföras med ett genomsnitt på 44 sträckare.

Lärfalk *Falco subbuteo*

Den första lärfalken bokfördes 7 augusti, men sträcket kom inte igång förrän i slutet av månaden. Som mest räknades elva 4 september och tolv så sent som 21 september. En eftersläntare passerade 10 oktober. Totalt 109 lärfalkar har endast överträffats två tidigare höstar. Trots relativt stora fluktuationer mellan åren var sträck-siffrorna rätt stabila t.o.m. 1980-talet, minskade något under 1990-talet, och har sedan ökat

generellt. Långsiktigt ger detta en klart positiv utveckling. I de standardiserade häckfågelräkningarna finns en signifikant ökning sedan sekelskiftet. Häckfågeltaxeringarna från Finland visar en successiv uppgång fram till och med 2007, men en nedgång sedan dess (Björklund m.fl. 2018). I Danmark är lärkfalken betydligt mer sällsynt än hos oss och 2011 registrerades endast 13–21 par, även om den sannolikt är något förbisedd (Nyegaard 2012). I Storbritannien har arten ökat klart i sen tid och den senaste beståndsuppskattningen landade på 3 000 par (Clements m.fl. 2016).

Ungfågelsandelen på 85 % ligger nära medel (Tabell 1). Generellt är dock ungfågeln klart mer koncentrerade till Falsterbo än de adulta, varför siffrorna inte riktigt speglar häckningsresultatet. Mediandatum för de adulta inföll tre dagar tidigare än normalt, 28 augusti, och även ungfågeln kulminerade en dag tidigare än vanligt, 10 september. Från Stevns registrerades 47 lärkfalkar (43 %), men överensstämmelsen mellan olika dagar var som vanligt dålig.

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

En gles passage inleddes 7 augusti och totalt bokfördes sex i augusti, 31 i september, 21 i oktober och nio i november. Förloppet var förhållandevis utspritt och som mest räknades endast fem 25 september. Framförallt passagen i september var en besvikelse trots dominerande västvindar, vilka brukar gynna arten. Totalt 67 falkar utgör den lägsta siffran på åtta år. Det svenska beståndet fortsätter att öka och omfattade 450–500 par 2016 (Wirdheim & Corell 2017). Detta speglas av uppgången i Falsterbo. I Danmark fanns 19 par 2017 (Lange m.fl. 2018). I Finland häckade c:a 30 par i början av 1970-talet, vilket ökat till 263–290 par 2013 (Ollila 2014). På de Brittiska öarna är populationen långsiktigt stabil kring 1 700 par (Holling 2018).

Ungfågelsandelen har hela tiden varit betydligt lägre än för de mindre falkarna och höstens



Pilgrimsfalk, årsunge, över Nabben 4 november 2018.
Foto: Bengt Grandin.

37 % ligger klart över medel (Tabell 1). Ett bra häckningsutfall kan ha bidragit, men minst lika viktigt är nog att relativt få adulta valde att passera Falsterbo denna höst. Som vanligt försökte vi könsbestämma falkarna främst med hjälp av storleken. Hanarna dominerade bland såväl de adulta med 62 % som bland ungfågeln med 64 %. Långsiktigt råder en svag dominans av hanar för båda åldersgrupperna. Mediandatum för de olika kategorierna inföll som vanligt i ordningen adulta hanar 18 september, adulta honor 28 september, unga hanar 20 oktober samt unga honor 4 november. Detta innebär för samtliga kategorier en klart senare passage än normalt. Från Stevns räknades 26 pilgrimsfalkar (38 %), varav åtminstone tolv inte sågs från Nabben. Uppe vid Hellebäck bokfördes 16 vilket ligger sex över medel.

ÖVRIGA ARTER

I Tabell 4 redovisas uppträdandet av samtliga arter uppdelat på tiodagarsperioder. Här återfinns även medeltalet sträckare för perioden 1973–2017. Ungfågelsandelen för några utvalda arter presenteras i Tabell 2. Nedan ges kommentarer till enskilda arters uppträdande under hösten. Vid hänvisningar till häckfågeltaxeringar i olika länder refereras till Green m.fl. 2019 för Sverige, Moshøj m.fl. 2018 för Danmark och Väisänen m.fl. 2018 för Finland.

Andfåglar

Efter en långsiktig uppgång har antalet knölsvanar minskat klart de senaste höstarna. Detta kan troligen förklaras av att fler efterhand övervintrar norr om Falsterbo då januariindex ökat klart i sjöfågelräkningarna (Haas & Nilsson 2018). Det nordvästeuropeiska beståndet av mindre sångsvan ökade fram till ett maximum på drygt 27 000 år 1995, men har sedan minskat till 21 500 individer 2005 (Rees & Beekman 2010). I Finland har emellertid antalen under såväl vår som höst varit relativt oförändrat sedan sekelskiftet (Lehtiniemi 2017). I Falsterbo har ökningen snarast fortsatt

och höstens siffra är nästan en tredubbling av fjolårets bottenapp. Efter en rekordutvandring i samband med novemberkylan 2016 har antalet sångsvanar minskat igen. Även här är dock antalet som övervintrar i Sverige klart ökande (Haas & Nilsson 2018). Ungfågelsandelen låg klart under snittet för alla tre svanarterna (Tabell 2).

Majoriteten av de sträckande sädgässen utgörs numera av den tundrahäckande rasen *rossicus*. Rimligen förklarar detta att siffrorna generellt ökat igen efter en minskning 1990–2008. Den signifikanta långsiktiga uppgången för bläsgås stöds av gäsinventeringarna (Haas & Nilsson 2018). En minskning hos grågäsen de senaste åren beror sannolikt på att fler gäss stannar kvar i Skåne till långt in på hösten. Även vitkindade gäss dröjer sig numera kvar i stora antal under senhösten, men detta maskeras av den kraftiga populationsuppgången. Arten är numera den tredje talrikaste i Falsterbo. Som mest räknades 61 800 den 26 oktober. Prutgäsen ökade kraftigt fram till sekelskiftet, men har sedan legat på ungefär samma nivå. Höstens drygt 16 000 utgör en bra siffra trots att häckningen uppenbarligen gått åt skogen med endast 3 % juvenila (Tabell 2).

TABELL 2

Ungfågelsandel (%) bland ett urval sträckare i Falsterbo 1986–2018.

Proportion of juveniles (%) among a number of migrants at Falsterbo 1986–2018.

	2017	2018	Medel Mean	Medel 86-90	Medel 91-95	Medel 96-00	Medel 01-05	Medel 06-10	Medel 11-15	Medel 16-18
Knölsvan	2	2	6	-	-	-	-	6	6	4
Mindre sångsvan	8	6	10	15	8	11	13	10	7	7
Sångsvan	4	1	9	6	6	12	11	12	7	5
Prutgås	2	3	12	19	17	8	12	6	14	12
Trana	8	15	12	25	21	11	10	12	11	10
Bredstj labb	-	50	62	29	42	52	89	64	93	75
Kustlabb	41	30	54	55	68	57	62	45	42	40
Fjällabb	100	100	98	80	99	92	100	99	100	100
Dvärgmås	33	12	50	62	76	53	46	44	37	19
Silltrut	28	34	30	-	-	-	29	31	27	32
Tretåig mås	100	87	86	84	58	85	97	87	95	96
Skräntärna	9	15	15	15	15	12	17	11	19	13
Fisktärna	16	29	32	34	40	38	25	30	34	21
Silvertärna	18	36	37	26	40	39	38	36	46	28
Småtärna	30	59	52						57	48
Svarttärna	100	87	88	77	94	98	79	83	89	96



Sträckande gravänder. Nabben 13 augusti 2018. Foto: Bengt Grandin.

Efter en kraftig nedgång under 1990-talet har antalet gravänder ökat igen och höstens 1 217 utgör den högsta siffran hittills. I Danmark har förekomsten under häckningstid gått ner långsiktigt och det gäller även de standardiserade räkningarna i Sverige. Den signifikanta uppgången av antalet blåsänder är även väldokumenterad genom andfågelräkningarna (Haas & Nilsson 2018). Snatteranden har ökat kraftigt i landet de senaste 20 åren, vilket speglas av en signifikant uppgång i Falsterbo trots årets låga antal. Bra går det efter sekelskiftet även för krickan, medan gräsanden inte visar någon tydlig trend. Såväl stjärtand som skedand hade en bra höst och den långsiktiga trenden är positiv liksom i andfågelinventeringarna (Haas & Nilsson 2018). Lite märkligt minskar dock för närvarande flertalet simänder utom gräsand och snatterand enligt häckfågelräkningarna i Sverige och Finland.

Viggen minskar långsiktigt, men utvecklingen de senaste tio åren är istället signifikant positiv. Arten minskar dock i de standardiserade häckfågelräkningarna. Ejderns uppgång fram till 1990-talet har följts av en relativt kraftig nedgång sedan dess. Höstens låga siffra på 61 000 bekräftar detta. Det finska Östersjöbeståndet har halverats sedan mitten på 1990-talet (Hario & Rintala 2014). Allmänt är nedgången mindre i Danmark och januariindex i sjöfågelsräkningarna är positivt för Västerhavet (Haas & Nilsson 2018). Alfågels kraftiga minskning som övervintrare i Östersjön speglas även i de relativt låga siffrorna från Falsterbo. Sjöorren är den dykand som för närvarande ökar mest i Falsterbo och totalt 22 860 överträffas endast av fjolårets rekordnotering på 34 000. Detta stöds av uppgångar i såväl september som januariindex (Haas & Nilsson 2018). Minskningen hos svärtan har planat ut efter sekelskiftet och höstens



Krickor på sträck förbi Nabben 9 oktober 2018. Foto: Bengt Grandin.

drygt 1 268 överträffas endast av 1 477 hösten 2014. Sjöfågelräkningarna visar på en signifikant uppgång de senaste tio åren. Knipan minskar generellt vid Nabben i kontrast till kraftigt ökande januariindex i sjöfågelräkningarna i Sverige. Efter en minskning från 1970-talet till 1990-talet har antalet sträckande småskrakar ökat rejält. Såväl antalet häckare i den finska skärgården som siffrorna i de standardiserade häckfågelinventeringarna i Sverige och Danmark har dock minskat sedan sekelskiftet. Dock finns en ökning i januariindex från sjöfågelräkningarna (Haas & Nilsson 2018). De fåtaliga storskrakarna minskar snarast, men liksom hos knipan övervintrar flertalet längre norrut.

Lommar – trana

Totalt 498 smålommar förstärker en ökande trend medan antalet storlommar låg nära medel (Tabell 4). Endast två islommar är klart färre än vad vi vant oss vid på senare år. Samtliga tre doppingar har ökat efter bytet av räknare 2001.

Sträcksiffrorna visar på en långsiktig signifikant ökning för gråhäger och höstens antal överträffas endast av 573 sträckare 2016. Uppgången är något mindre i häckfågelräkningarna från Sverige och Danmark, men större i Finland. Ägretthägern ökar närmast explosionsartat även om höstens 66 ligger klart under fjolårets rekord på 107 sträckare. Det går bra för de skånska projektstorkarna. Av höstens fåglar sträckte 23 den 21 augusti och 52 den 2 september. Antalet svarta storkar har trots årliga fluktuationer varit förhållandevis konstant kring ett genomsnitt på 1,4 under perioden. Den långsiktiga kraftiga ökningen för trana fortsätter i Sverige liksom i hela norra Europa. Höstens 642 är dock föga imponerande för senare år. Ungfågelsandelen på 15 % ligger strax över medel (Tabell 2).

Vadare

Bra sträckväder i augusti gav återigen en förhållandevis god passage av adulta vadare (Tabell 4). Sträcket av ungfåglar i september var däremot

sämre, sannolikt främst p.g.a. en dålig häckningssäsong på den ryska tundran.

Liksom i häckfågeltaxeringarna syns ingen tydlig trend för strandskatan, men årets 619 är den tredje högsta siffran hittills. I Finland finns en ökning de senaste åren, medan arten minskar i Danmark. De fåtaliga mindre strandpiparna har snarast blivit fler efter sekelskiftet. Passagen av större strandpipare har tidigare lagts signifikant under perioden. Årssiffrorna har ökat sedan sekelskiftet och arten återfinns nu bland de signifikant ökande. Däremot känns det snarast som om ungfågelsandelen i september minskat. De standardiserade häckfågelräkningarna visar på en ökning sedan 1998 och det samma gäller antalet häckare i den finska skärgården (Hario & Rintala 2014). Däremot har arten minskat klart i Danmark. Ökningen av ljungpipare fortsätter och den är signifikant även för den senaste tioårsperioden. Häckfågeltaxeringarna indikerar ett mer oförändrat bestånd i Sverige och Finland

och förmodligen har flertalet av våra sträckare sitt ursprung längre österut. Sträckperioden är mer utdragen än för flertalet vadare (Tabell 4). Kustpiparens långsiktiga uppgång har planat ut de senaste tio åren. Tofsvipan har generellt minskat under perioden även om en viss återhämtning kan skönjas den senaste dekaderna. I Finland syns en ökning sedan sekelskiftet medan nedgången fortsätter även de senaste tio åren i Danmark och Västeuropa.

Bland de arktiska vadarna är det endast kust- och kärnsnäppa som verkar ha fått ut några ungfåglar att tala om (Tabell 4). De låga siffrorna för sandlöpare, småsnäppa och spovsnäppa förklaras helt av bristen på ungfåglar. De fåtaliga mosnäpporna verkar snarast öka för närvarande. Brushanen minskar snabbt som häckfågel i Norden. I Falsterbo, där majoriteten säkert kommer från Ryssland, syns en uppgång de senaste tio åren. En långsiktig minskning av antalet enkelbeckasiner finns även i häckfågeltaxeringarna



Ljungpiparen ökar fortfarande i antal. Nabben 16 augusti 2018. Foto: Bengt Grandin.



Enkelbeckasinen fortsätter att minska i antal. Nabben 2 november 2018. Foto: Bengt Grandin.

i Sverige och Danmark, men är inte så tydlig i Finland. Däremot ökar antalet signifikant i standardrutterna sedan 1998. Snarast fler rastande myrsnäppor långsiktigt (Friberg & Corell 2018) stöds av fler sträckare i Falsterbo, där tolv utgör nytt årsbästa.

Myrspoven visar en signifikant långsiktig ökning men årets höga siffra innehöll endast ett fåtal ungfåglar. Storspoven minskar generellt i Sverige, där kurvan för såväl de fria punktrutterna som standardrutterna pekar klart nedåt. Däremot förefaller de finska och danska bestånden vara mer stabila. En tydlig ökning hos småspoven sedan sekelskiftet motsvaras av en uppgång i de standardiserade rutterna sedan 1998 och i Finland. Såväl svartsnäppa som rödbena har varit långsiktigt stabila i Falsterbo medan gluttsnäppan ökat efter sekelskiftet. Frågan är hur stor andel som utgörs av svenska häckare. I Finland har rödbenan minskat signifikant sedan 1980-talet. I samma land har skogssnäppan

ökat kraftigt medan grönbena och drillsnäppa snarast minskat sedan 1980. Detta stöds av en allmän ökning hos skogssnäppan i Falsterbo och i standardrutterna sedan 1998. Däremot ökar även grönbena och drillsnäppa i Falsterbo sedan sekelskiftet, i motsats till häckfågeltaxeringarna. Roskarlen uppges på senare tid ha minskat kraftigt som häckfågel i Sverige och i den finska skärgården var nedgången perioden 1986–2010 totalt 60 % (Hario & Rintala 2014). Majoriteten av sträckarna i Falsterbo, som ökat signifikant, utgörs emellertid sannolikt av tundrahäckare från Ryssland. Höstens låga siffra förklaras sannolikt av en dålig ungpoduktion.

Måsfåglar – alkor

Endast två bredstjärtade labbar och två fjällabbar antyder att ungpoduktionen på den ryska tundran varit usel (jämför småvadare och prutgås ovan, Tabell 2). Sedan vi lärde oss att bestämma ungfåglar på 1980-talet har ingen uppenbar ök-

ning ägt rum utan antalen fluktuerar med gnatillgången. Efter några sämre år räknades 66 kustlabbar, vilket ligger klart över medel. Dock var ungfågelsandelen låg med 30 % (Tabell 2). Långsiktigt är arten stabil, men utvecklingen de senaste tio åren är negativ. I Storbritannien återfinns kustlabben numera på rödlistan efter en kraftig sentida nedgång (Holling 2018).

Den långsiktiga ökningen av dvärgmåsar i Falsterbo speglar den kraftiga sentida uppgången i Norrland och Finland (Lammi 2010, Olsson 2013). Även i Mellansverige ökar arten för närvarande (Friberg & Corell 2018). Höstens 2 053 överträffas endast av 2 161 hösten 1994. Som mest räknades 1 435 den 8 oktober vilket utgör nytt dagsbästa. På grund av en sen passage var ungfågelsandelen låg (Tabell 2). Efter en tydlig nedgång har antalet skrattmåsar ökat igen sedan 1990-talet. Höstens 11 857 har faktiskt bara överträffats fyra gånger under serien. De svenska häckfågeltaxeringarna visar fortfarande

en signifikant nedgång medan nedgången planat ut i Danmark de senaste tio åren. Inte heller den signifikanta uppgången för fiskmåsen i Falsterbo stöds särskilt väl av häckfågelinventeringar i de nordiska länderna. Sannolikt kommer en betydande andel av såväl skratt- som fiskmåsar i Falsterbo österifrån. Silltruten anses ha minskat kraftigt i Östersjön och i Finland var nedgången 17 % 2003–2013. Dock har ungproduktionen blivit bättre igen det senaste decenniet (Hario 2014). I Falsterbo utgörs emellertid silltrutarna främst av den längs Västkusten häckande rasen *intermedius*, vilken har ökat i sen tid. Uppgången är ännu tydligare i Danmark. Höstens 165 sträckare ligger klart över medel sedan arten började räknas 2001, medan ungfågelsandelen på 34 % är något högre än normalt (Tabell 2).

Östersjöbeståndet av skranttärna verkar för närvarande vara relativt stabilt och 2017 häckade 565 par i landet (Friberg & Corell 2018). Efter nykolonisering häckar den på Saltholm



Kustlabben räknades i större antal än genomsnittet. Nabben 22 september 2018. Foto: Mattias Ullman.



Fisktärnan uppvisar en signifikant ökning. Nabben 11 augusti 2018. Foto: Bengt Grandin.

sedan 2014 (Lange m.fl. 2018). I Falsterbo har arten trots stora årliga fluktuationer hållit ställningarna väl och återfinns numera bland de signifikant ökande. Av höstens 33 fåglar sträckte 20 den 13 augusti, vilka båda utgör rekordnoteringar. Såväl fisk- som silvertärna finns också med bland de signifikant ökande arterna. Båda har ökat kraftigt längs den finska östersjökusten sedan 1986 (Hario & Rintala 2014). Västvindarna i augusti gav återigen sträcksiffror långt över medel. Totalt 12 555 fisktärnor överträffas endast av drygt 16 000 hösten 2014, medan 1 184 silvertärnor utgör den femte högsta siffran. Som mest räknades drygt 2 257 "fisi" den 13 augusti. Ungfågelsandelen på 29 respektive 36 % ligger nära genomsnittet (Tabell 2). Antalet småtärnor har minskat signifikant sedan 1970-talet, men trenden de senaste åren är mer positiv. Höstens 218 sträckare överträffas endast av 249 hösten 1982 och 339 hösten 1973. Efter några sämre år utgör 75 svarttärnor en god

siffra. Det svenska beståndet håller ställningarna rätt väl (Friberg & Corell 2018), medan antalet häckare i Skåne minskat tydligt i sen tid (Bengtsson m.fl. 2018).

Överraskande var hela 199 tordmular vilket endast överträffas av 267 hösten 1992. Däremot räknades endast 68 sillgrisslor, vilket innebär att endast 25 % av "sillmularna" utgjordes av sillgrisslor, vilket kan jämföras med i genomsnitt 70 %. Det är lite svårt att förklara detta men bland de större antalen alkor i Nordvästskåne kan andelen fluktuera stort olika dagar, även om sillgrisslan oftast är i majoritet.

Duvor – hackspettar

Efter en kraftig nedgång för skogsduvan, främst under 1990-talet, har trenden vänt liksom i häckfågelinventeringarna i Sverige och Danmark. Höstens 13 200 överträffas endast av 13 900 hösten 2014. Som mest räknades 794 den 4 oktober. Detta är ett tidigt datum men

generellt har en signifikant senareläggning av sträcket ägt rum under perioden. Ringduvan har ökat mer eller mindre kontinuerligt sedan 1970-talet. Efter fyra bättre år har emellertid antalen de senaste två höstarna varit föga imponerande. Generellt missar vi många när sträcket går längre österut främst i nordvindar. Som mest bokfördes 51 500 den 13 oktober. Större antal sedan sekelskiftet stöds av en signifikant uppgång i standardrutterna sedan 1998, medan ökningen startade tidigare i Danmark. Turkduvan är en av de arter som minskat signifikant i Falsterbo under perioden trots att häckfågelinventeringarna i Nordvästeuropa inte visar på någon tydlig nedgång. Detta skulle kunna förklaras av att majoriteten numera övervintrar i Sverige, vilket dock motsägs av en signifikant nedgång i de svenska vinterindexen.

Tornseglaren minskar för närvarande i Sverige, Danmark och Finland. Sträcket i Falsterbo är oftast knutet till lågtryckspassager och det är tveksamt hur väl de inräknade siffrorna speglar

populationsutvecklingen. Dock syns en allmän nedgång sedan sekelskiftet. Två jordugglor ligger under medel, trots god gnagarförekomst i Norrland. Enstaka större hackspettar var ute och vände från och med augusti, men endast en noterades som utsträckande. Enstaka grönkölingar sågs i augusti, men denna art har aldrig setts sträcka ut.

Lärkor – ärlor

En signifikant ökning av trädlärkan sedan 1990-talet i häckfågelinventeringarna motsvaras inte av standardrutterna. Dock syns en motsvarande uppgång i sträcksiffrorna. Höstens 1 223 ligger dock klart under fjolårets rekordnotering på 2 872. Sånglärkan är en bredfrontsflyttare som inte koncentreras påtagligt till Falsterbo, varför årssummorna fluktuerar en hel del. Höstens 3 307 ligger klart över genomsnittet. Långsiktigt är trenden negativ och något högre antal sedan sekelskiftet stöds inte av någon motsvarande uppgång i häckfågeltaxeringarna från de



Trädlärkan har ökat sedan 1990-talet. Nabben 3 november 2018. Foto: Bengt Grandin.



Hussvalen fortsätter att minska i antal. Nabben 2 augusti 2018. Foto: Bengt Grandin.

nordiska länderna. En av de arter som uppvisar en tydlig minskning under perioden är berglärkan. Höstens 14 sträckare är dock den högsta siffran sedan sekelskiftet.

Ladusvalan minskade fram till 1990-talet men har sedan ökat till samma nivå som på 1970-talet. Höstens antal ligger över medel (Tabell 4) och speglar sannolikt ett gott häckningsutfall denna fina sommar. En motsvarande uppgång syns i häckfågelräkningarna i Sverige, men däremot inte i Danmark och Finland. Långsiktigt minskar backsvalan signifikant. Höstens för senare år goda antal kanske förklaras av ett bra häckningsresultat. Mer nattsvart ser det ut för hussvalan som fortsätter att tappa mark. Höstens siffra är faktiskt den näst lägsta i hela serien. Nedgången stöds av häckfågeltaxeringar i större delen av Nordvästeuropa, medan orsaken är oklar. Det känns inte som om en minskad tillgång på boplatser skulle vara någon huvudorsak och kanske är det förhållanden i övervintringsområdet i Afrika som spelar störst roll.

Ingen större pipplärka för andra hösten i rad speglar möjligen en allmän minskning av antalet fynd i landet. Endast två fältpiplärkor utgör en ny bottennotering, varför det ser mörkt ut för arten. Dock visade en specialinventering i Skåne under 2017 på något fler sjungande hanar jämfört med motsvarande räkning 2013 (Olofsson 2018). Förhoppningsvis är det de biotopförbättrande åtgärder som länsstyrelsen inlett som fått effekt. Arten minskar emellertid i hela Nordvästeuropa varför orsakerna kanske främst återfinns i övervintringsområdet i Sahelzonen. Antalet inräknade trädpiplärkor i Falsterbo är klart väderberoende, vilket medför stora årliga fluktuationer. Liksom för flera andra tropikflyttare var siffrorna förhållandevis låga under 1990-talet, medan antalen nu legat över medel sedan 2004. Detta gör att den nu kommit upp på listan över signifikant ökande arter. Som mest räknades 16 930 den 16 augusti. Trädpiplärkan minskar signifikant sedan 1975 enligt häckfågelräkningarna men ökar signifikant om man tittar på standard-

rutterna som inleddes 1998. I Danmark och Finland har dock nedgången fortsatt. Antalet sträckande ängspiplärkor fluktuerar rätt kraftigt men generellt syns en ökande trend sedan sekelskiftet. Höstens 7 100 ligger dock väl under medel. Häckfågelräkningarna pekar däremot på en generell minskning i Sverige, Danmark och Finland. Denna har dock vänts till en signifikant uppgång de senaste tio åren i Sverige. Endast fyra rödstrupiga piplärkor utgör den i särklass lägsta siffran i serien och inget tyder på att den långsiktiga nedgången skulle avta och minskningen syns även i spontanrapporteringen. Även skärpiplärkan uppvisar långsiktigt en tydlig minskning, men det verkar som om utvecklingen vänt de senaste tio åren. Arten är för sparsam för att registreras i häckfågelinventeringarna, men i den finska skärgården har antalet ökat sedan 1986 (Hario & Rintala 2014).

Efter en uppgång till 1980-talet och en minskning under 1990-talet förefaller gulärulan, i likhet med flera tropikflyttande tättingar, öka igen för närvarande. Höstens knappt 45 000 överensstämmer med genomsnittet för de senaste åtta åren. Som mest bokfördes 9 520 sträckare 16 september. Häckfågeltaxeringarna visar en signifikant uppgång för den sydliga nominatrasen sedan sekelskiftet medan utvecklingen inte är lika positiv för den nordliga rasen *thunbergi* liksom i Finland. I Danmark har beståndet ökat de senaste tio åren efter en tidigare kraftig minskning. Enligt Ottosson m.fl. (2012) utgörs ungefär 85 % av det svenska beståndet av den norrländska rasen *thunbergi*. Sannolikt är dock andelen lägre bland sträckarna i Falsterbo. Bortsett från tillfälliga nedgångar efter kalla vintrar fortsätter försärlans långsiktiga ökning. Höstens 202 utgör dock den lägsta siffran sedan 2003, vilket är svårförklarat. Den starka långsiktiga uppgången syns även i häckfågelsinventeringarna, medan arten faktiskt minskar i Danmark. Fram t.o.m. 1990-talet visar sträckssiffrorna på en dyster utveckling för sädesärulan. Därefter har antalet emellertid stigit något igen. I Danmark syns till skillnad från i Sverige en ökning

över hela perioden sedan 1976, medan en svag minskning registrerats i Finland.

Sidensvans – varfågel

Uppenbarligen var tillgången på bär god längre norrut, varför endast 121 sidensvansar sträckte ut fram till 20 november. En tendens till tätare invasioner i Falsterbo gör annars att arten generellt snarast ökat. Detta stöds av en signifikant ökning av vinterindex i Sverige samt av häckfågelindex i Finland och de svenska standardrutterna. Järnsparven är en svårräknad art som helt klart ökat efter bytet av räknare 2001. I häckfågeltaxeringarna bryts en långsiktig nedgång av en signifikant ökning i standardrutterna sedan 1998. I Danmark fortsätter minskningen hela perioden, medan beståndet varit stabilt i Finland. Den långsiktiga uppgången för dubbeltrasten är uppenbar och stöds av häckfågeltaxeringarna i Sverige och Finland. Höstens 434 är dock en för senare år låg siffra. Även övriga trastar var fåtaliga, men huvuddelen av sträcket sker normalt nattetid.

Efter en nedgång i samband med några kalla vintrar ökar skäggesen för närvarande klart igen. Höstens utflyttning på 585 utgör den i särklass högsta siffran hittills. Samtliga mesar var i rörelse under hösten. Totalt 192 stjärtnesar överträffas endast av två tidigare år. Talltitan är en raritet i Falsterbo och utsträck har endast bokförts två tidigare höstar med totalt tre fåglar. Svartmespassagen var den femte bästa någonsin. Som mest räknades dock hela 15 613 hösten 1975. Blåmesen sprider sig norrut i landet men uppvisar även en signifikant ökning som sträckare i Falsterbo. Som mest räknades 13 800 den 4 oktober och 10 100 två dagar senare. Efter ett mer jämnt fluktuerande fram till 2010 har flera invasionsår registrerats för talgoxen sedan dess. Höstens 6 295 överträffas endast av en siffra från de icke standardiserade räkningarna på 1950-talet (7 438 hösten 1959). Såväl blåmes som talgoxe ökar i de nordiska häckfågeltaxeringarna utom i Danmark. Nötväcken är en sällsynt invasionsart i Falsterbo och höstens 20



Nötäckan är en sällsynt invasionsart i Falsterbo. Nabben 15 oktober 2018. Foto: Bengt Grandin.

flyttare utgör den högsta siffran i serien. Tidigare har utsträck endast bokförts fem år, med maximalt 18 hösten 1999. Varfågeln är en av de arter som är mest beroende av goda gnagarår för att föda upp sina ungar (Kjellén 2017). Höstens 31 sträckare utgör ett högt antal, vilket speglar en god gnagartillgång i Norrlands inland. Arten är för sällsynt för att omfattas av häckfågelräkningarna före standarddrutternas införande, där trenden snarast är positiv.

Kråkfåglar – pilfink

Upp till tio tjocknäbbade nötkråkor var nere och vände vid Nabben, men endast en bokfördes som utsträckande. Generellt har kajan ökat signifikant i Falsterbo under perioden, med en kraftig uppgång de senaste tio åren. Totalt 76 000 överträffas endast av rekordsiffrorna från de två närmast föregående höstarna. Som mest räknades 8 490 den 16 oktober. Allmänt har mediandatum senarelagts signifikant under

perioden. I häckfågeltaxeringarna är ökningen klar såväl i Sverige som i Danmark och Finland. Långsiktigt har antalet råkor snarast ökat i häckfågeltaxeringarna, medan antalet sträckare minskat under perioden. Detta förklaras av att fler övervintrar, vilket stöds av signifikant ökande vinterindex. Höstens 7 817 är dock den högsta siffran på 13 år. Kråkan är den art som uppvisar den kraftigaste nedgången i Falsterbo under perioden. Efter upp mot 13 000 på 1970-talet sträcker numera under tusen på en säsong. En signifikant nedgång återfinns också i siffrorna från häckfågeltaxeringarna i Sverige och Finland. Då även vinterindex rasat kan minskningen inte förklaras av att fler kråkor övervintrar. Det är därför svårt att hitta en övertygande förklaring till nedgången. I kontrast har beståndet i Danmark snarast ökat något långsiktigt.

Den långsiktiga nedgången för stare verkar ha brutits den senaste tioårsperioden. Drygt



Tio nötkräkor vände över Nabben. Endast en sågs sträcka ut. Nabben 9 oktober 2018. Foto: Bengt Grandin.

168 000 ligger långt över medel och allmänt verkar häckningen ha gått ovanligt bra. Maximalt räknades 22 300 den 12 oktober. Den kontinuerliga nedgången fortsätter dock i häckfågeltaxeringarna från såväl Sverige som Danmark. I Finland har nedgången planat ut sedan sekelskiftet, men någon sådan tendens finns ännu inte i de andra länderna. Antalet sträckande pilfinkar har långsiktigt minskat även om de årliga fluktuationerna varit stora. Efter att ha saknats flera av de senaste åren räknades plötsligt rekordsiffran 4 260 under hösten. Som mest passerade nya rekordet 920 den 10 oktober. Det är svårt att förklara denna massförekomst, men möjligen speglar det en god häckningssäsong. Bland pilfinkarna upptäcktes även 14 gråsparvar, en art som inte separerades av tidigare räknare före sekelskiftet. Häckfågel- och vinterindex för pilfink i Sverige är relativt stabila medan utvecklingen varit mer positiv i Danmark och Finland

Finkar – sparvar

Kategorin bo/bergfink uppvisar stora årliga fluktuationer som till stor del styr totalsumman sträckare enskilda höstar och långsiktigt syns ingen tydlig trend. Generellt har antalen stigit efter sekelskiftet, vilket motsvaras av en signifikant ökning för bofinken i standardruterna. Däremot har den minskat de senaste tio åren i Danmark. Höstens 708 000 utgör en klar besvikelse ett år med dominerande västvindar under bofinkens sträcktopp i slutet av september–början av oktober. Generellt finns en klar tendens till ett tidigare mediandatum och höstens högsta siffra räknades redan 18 september med 103 000. Då bergfinkarna ofta sträcker i tätare, mer sammanhållna flockar går det att uppskatta deras andel av det totala finksträcket. Sedan 2004 har vi för alla större sträckdagar skattat procentandelen bergfink i jämna tiotal. Omräknat slutade uppskattningen på 15 % av totalsumman för bo/bergfink, vilket ligger nå-



Grönfinken visar en uppgång efter tre års bottennoteringar. Nabben 9 oktober 2018. Foto: Bengt Grandin.

got över medel på 11 %. I vårt land liksom i Finland har bergfinken minskat signifikant enligt häckfågeltaxeringarna.

Totalt 18 gulhämplingar överträffas endast av 34 närmast föregående höst. Långsiktigt ökar arten vilket förmodligen speglar den lilla skånska populationen. Grönfinkens tidigare signifikanta uppgång i Falsterbo (med maximalt 121 000 hösten 2006) stöds av motsvarande i såväl vinterräkningar som häckfågeltaxeringar i Sverige, Danmark och Finland. Antalen rasade emellertid därefter rejält, främst som en följd av parasitinfektionen gultopp (*Trichomonas gallinae*). Ett motsvarande ras finns i häckfågeltaxeringarna från alla tre länderna sedan 2006. Dock utgör höstens 6 000 en fördubbling av bottenrekorden från de två närmast föregående åren. Förhoppningsvis innebär detta att arten börjat återhämta sig igen. Efter en svacka under 1980-talet har antalet sträckande steglitser stigit markant och för närvarande pekar kurvan brant

uppåt. Siffrorna från samtliga nordiska häckfågeltaxeringar är klart positiva medan antalet övervintrare inte gått upp signifikant. Arten ökar även klart i Norge (Winnem m.fl. 2018).

Frösättningen styr andelen övervintrande grönsiskor och de årliga fluktuationerna vid Nabben är förhållandevis stora. Långsiktigt syns emellertid en signifikant ökning, vilken stöds av de standardiserade häckfågelräkningarna sedan 1998 och de finska häckfågeltaxeringarna. Höstens totalsiffra på drygt 43 000 är dock inte så imponerande. Enligt häckfågelinventeringarna har hämplingen minskat i hela Nordvästeuropa. I Falsterbo registrerades den kraftigaste nedgången i slutet av 1970-talet. Antalen har varit mer konstanta efter sekelskiftet fram till en uppgång som inleddes 2012. Siffror över medel sju år i rad antyder verkligen att trenden skulle ha vänt och de senaste tio åren visar på en signifikant uppgång. En motsvarande ökning syns även i de svenska och finska häckfågeltaxering-

arna. Vinterhämplingen uppvisar en signifikant långsiktig minskning i Falsterbo. Även här har dock utvecklingen vänt och den senaste tioårsperioden är siffran istället signifikant positiv. Majoriteten häckar i Norge och arten är för sällsynt för att omfattas av häckfågelinventeringarna. I Danmark visar vinterindex signifikant negativa värden. Trots stora årliga fluktuationer har gråsiskan ökat klart sedan sekelskiftet. Invandringen av den sydliga rasen *cabaret* är nog bara en delförklaring till uppgången. Den nordliga nominatrasen minskar snarast enligt häcktaxeringarna men de sena sträcktopparna visar att det huvudsakligen är denna ras som styr utvecklingen i Falsterbo. Efter rekordinvasionen med drygt 44 000 närmast föregående höst sjönk antalet till drygt 10 000. Även detta är dock en långsiktigt hög siffra. Som mest räknades 1 560 den 16 november.

Korsnäbbarna var fåtaliga och endast den större arten räknades i lite högre antal. Gene-

rellt är de årliga fluktuationerna snarast mindre än för mindre korsnäbb. Långsiktigt ökar dock båda arterna. Tre rosenfinkar ligger under genomsnittet. Antalen i Falsterbo har inte minskat så tydligt sedan sekelskiftet till skillnad från en signifikant nedgång i häckfågelräkningarna i Sverige och Finland. Inte heller ströfynden i Storbritannien har minskat sedan 1990-talet (White & Kehoe 2017). Domherrens uppträdande är invasionsartat med stora fluktuationer mellan åren utan någon tydlig trend. Höstens 1 459 ligger dock klart över medel. Häckfågelinventeringarna i Sverige och Finland visar på en långsiktig nedgång, medan en signifikant uppgång finns i de standardiserade räkningarna sedan 1998 och den senaste tioårsperioden i Danmark. Stenknäcken är huvudsakligen stannfågel, men de låga siffrorna i Falsterbo har ökat klart sedan sekelskiftet. Den finns därför numera med på listan över signifikant ökande arter. I de standardiserade



Korsnäbbarna var fåtaliga. Endast den större arten räknades i lite högre antal. Foto: P-G Bentz.

häckfågeltaxeringarna finns en signifikant ökning och även vinterfågelräkningarna visar en tydlig uppgång. Arten har också ökat såväl i Danmark som i Norge och Finland i sen tid (Winnem m.fl. 2018, Lehtiniemi 2017).

För andra hösten i rad saknas lappspår i sträcklistan, vilket förstärker den långsiktigt negativa trenden. En kraftig minskning syns även i de standardiserade häckfågelräkningarna sedan 1998. Snöspår har fluktuerat en hel del, men en tydlig nedgång har ägt rum sedan sekelskiftet. Höstens 54 utgör en ny låg siffra. Allmänt förefaller snöspår ha minskat i landet och standardrutterna visar en signifikant nedgång sedan 1998. Gulspår uppvisar en signifikant negativ trend över hela perioden och fjolårets 300 utgjorde "all time low". Det är därför mycket glädjande att hela 3 626 sträckte under senhösten. Att förklara detta är inte lätt, men möjligen har häckningen gått bra. Häckfågeltaxeringarna pekar på en

likartad successiv nedgång i Sverige, Danmark och Finland. Den svenska nedgången kan inte förklaras av att en större andel övervintrar, då även vinterindex sjunkit liksom i Danmark. För ortolansparven följdes en uppgång till 1980-talet av en kraftigare minskning sedan dess. Efter att ha uteblivit hösten 2017 sågs i alla fall en fågel. Den sentida minskningen är slående inom hela det fennoskandiska utbredningsområdet och arten är snart borta som häckfågel söder om Norrland (Sondell 2015). Ringmärkningsåterfynd och följningar visar att de svenska ortolansparvarna sträcker mot sydväst och övervintrar i Västafrika (Fransson & Hall-Karlsson 2008, Sondell 2015). Vi vet att olaglig jakt fortfarande förekommer i Frankrike, medan förhållandena i övervintringsområdet är dåligt kända. Sävspår har generellt minskat sedan 1970-talet, vilket stöds av en negativ trend i häckfågelräkningarna i Sverige, Danmark och Finland. I sträcksiff-



Snöspår har minskat i antal sedan sekelskiftet. Måkläppen 5 november 2018. Foto: Bengt Grandin.

rorna finns däremot en klar uppgång sedan sekelskiftet, även om höstens 1 093 ligger klart under medel. Denna uppgång kan inte ses i häckfågeltaxeringarna. En tänkbar förklaring skulle kunna vara att sentida räknare är bättre på att urskilja sävsparvarna bland mängden sträckande småfåglar, jämfört med den tidigare observatören. Mot detta talar att genomsnittet ökat från 1 924 för den första tioårsperioden efter sekelskiftet till 2 737 för de senaste åtta åren.

Mediandatum

Den tidsmässiga passagen förbi Nabben varierar starkt mellan olika flyttare. Arter som t.ex. sparvhök och fiskmås har en utdragen passage som i princip varar hela hösten. I andra ändan återfinns de vars huvudpassage är inskränkt till några få dagar, typ vissa invasionsarter och adulta bivråkar. Ett sätt att spegla sträcktoppen är att tala om mediandatum, d.v.s. det datum

då 50 % av årets sträck passerat. Man kan då t.ex. få en sträckordning för samtliga arter, rovfåglar etc. I dessa dagar talas det mycket om klimatförändring och det kan då vara intressant att se ifall fåglarna svarar på generella temperaturförskjutningar. Jag har därför med hjälp av Spearman Rank korrelation kontrollerat ifall det finns några konstanta förändringar av mediandatum under perioden 1973–2018. De arter som visar tydliga tendenser åt ena eller andra hållet presenteras i Tabell 3. Här framgår även hur många av de totalt 46 höstarna arten räknats på sträck. I vissa fall, som flertalet rovfåglar och vadare, skiljer sig den tidsmässiga passagen mellan adulta och juvenila fåglar. I detta sammanhang har dock endast artens samlade median använts. Nedan ges några kommentarer till de observerade förändringarna.

När det gäller arter som senarelagt sin sträcktopp finns det ett uppenbart samband. Det rör sig främst om kortflyttare vilka dröjer kvar



Mediandatum för svartmesen har senarelagts. Nabben 9 oktober 2018. Foto: Bengt Grandin.

TABELL 3

Arter som uppvisar en tydlig senareläggning respektive tidigareläggning av höstens median-datum i Falsterbo 1973–2018.

Species showing an obvious positive or negative trend in autumn median date at Falsterbo 1973–2018.

Spearman Rank (r): * = $p < 0,05$, ** = $p < 0,01$, *** = $p < 0,001$.

Senarelagd median / Later median

Art/Species	r	år (n)/year (n)	sign
Mindre sångsvan	0,66	46	***
Grågås	0,56	46	***
Svartmes	0,53	31	**
Kaja	0,48	46	**
Smålom	0,43	46	**
Röd glada	0,42	46	**
Snatterand	0,41	36	*
Bläsand	0,40	46	**
Blå kärrhök	0,39	46	**
Skogsduva	0,37	46	*
Skäggdopping	0,35	39	*
Storskrake	0,35	46	*
Sädesärta	0,34	46	*
Bergand	0,34	46	*
Sångsvan	0,33	46	*
Svart stork	0,29	31	
Ormvårk	0,29	46	*
Domherre	0,28	44	
Skedand	0,28	46	
Stjärtand	0,26	46	
Stenknäck	0,25	30	
Fältpiplärka	0,24	46	
Trana	0,23	45	
Brunlada	0,23	43	
Hussvala	0,23	46	
Gräsand	0,22	46	
Pilfink	0,20	29	

Tidigarelagd median / Earlier median

Art/Species	r	år (n)/year (n)	sign
Storlom	-0,57	34	***
Gravand	-0,56	46	***
Sjöorre	-0,54	46	***
Grönbenä	-0,54	44	***
Större strandpipare	-0,51	46	***
Kanadagås	-0,48	37	**
Havsörn	-0,47	45	**
Strandskata	-0,47	44	**
Mindre strandpipare	-0,45	31	*
Kustpipare	-0,42	46	**
Kustlabb	-0,41	46	**
Skogssnäppa	-0,40	44	**
Småspov	-0,38	44	*
Drillsnäppa	-0,36	44	*
Ladusvala	-0,36	46	*
Råka	-0,36	46	*
Trädpiplärka	-0,35	46	*
Mindre korsnäbb	-0,35	42	*
Gråhäger	-0,34	46	*
Kärnsnäppa	-0,33	46	*
Skärfläcka	-0,32	44	*
Sparvhök	-0,31	46	*
Mindre skrikörn	-0,29	43	
Brun kärrhök	-0,28	46	
Småtärna	-0,28	46	
Sillgrissla	-0,28	36	
Backsvala	-0,28	46	
Gulhämpling	-0,28	46	
Duvhök	-0,27	46	
Tornfalk	-0,27	46	
Ängspiplärka	-0,27	46	
Gluttsnäppa	-0,26	46	
Spovsnäppa	-0,24	45	
Grönsiska	-0,24	46	
Gråhakedopping	-0,23	33	
Bo/Bergfink	-0,23	46	
Fiskgjuse	-0,22	46	
Myrspov	-0,22	46	
Fisktärna	-0,22	46	
Prutgås	-0,21	46	
Småsnäppa	-0,20	45	
Tornseglare	-0,20	46	
Skärpiplärka	-0,20	46	

längre hos oss efterhand som höstarna blivit mildare. Här handlar det sannolikt om att fåglarna inte är lika pressade av att komma iväg som tropikflyttarna, för att t.ex. hinna med ruggningen i vinterkvarteren. De kan i stället stanna kvar så länge det är någorlunda varmt och det finns tillräckligt med föda. I extremfall leder detta till att en del arter, som exempelvis sångsvan, gräsand och knipa, i högre grad väljer att övervintra norr om Falsterbo. Störst förändring uppvisar mindre sångsvan (plus 14 dagar) som uppenbarligen efterhand stannar längre på rastplatser norr om Falsterbo innan de sträcker till övervintringsområdet i Västeuropa. För grågåsen (plus 30 dagar) handlar det om att stora antal dröjer sig kvar i Skåne numera, där de under hösten främst livnär sig på spill från sockerbetsskörden. För flertalet arter handlar det dock bara om en förskjutning på några dagar. Att gladan senarelagt sin sträcktopp förklaras åtminstone delvis av att andelen adulta (vilka sträcker senare) ökat på senare år. Detta gäller dock inte för blå kärrhök och ormråk. De enda riktiga tropikflyttarna i denna grupp är sädesärta, fältpiplärka och hussvala. Möjligen skulle man kunna tänka sig att en högre andel andrakullar försenar sträcket för t.ex. hussvala och sädesärta. Beträffande brun glada förklaras den senare medianen av en efterhand ökande andel ungfåglar (Tabell 1). En udda art på listan är invasionsarten svartmes. Här har de oregelbundna utflyttningarna förskjutits från september under 1970 och 1980-talen till oktober därefter. Svartmesen har normalt endast en kull så det hela kan knappast förklaras av fler andrakullar. Möjligen skulle en förlängning av vegetationperioden kunna medföra att födan räcker längre år med en hög population. En annan möjlighet är att fåglarna efter sekelskiftet i högre utsträckning kommer längre österifrån, varför det tar längre tid för dem att nå Falsterbo.

I fallet med en tidigareläggning av sträcket är bilden mer splittrad (Tabell 3). Den mest uppenbara allmänna förklaringen är att sträcket startar efter det att häckningen slutförts. En

tidigare häckningsstart, möjliggjord av en tidigare vår, skulle i så fall resultera i tidigare bortflyttning. I gruppen återfinns flera tropikflyttare. För en del sådana har man visat att det är viktigt att komma tidigt till vinterkvarteret för att ockupera ett territorium med god näringsstatus bl.a. för att ha tid att genomföra den energikrävande ruggningen. Detta möjliggör sedan att fåglarna kan återkomma tidigare på våren för att starta häckningen före konkurrerande individer. Samma sak skulle även kunna gälla för vadare som lämnar häckplatsen tidigt för att flytta till näringsrika områden som Vadehavet. Här skulle det dock vara önskvärt att skilja på juvenila och adulta fåglar. Eftersom de adulta flyttar tidigare skulle ju faktiskt en tidigareläggning kunna spegla en minskande andel juvenila bland sträckarna. Störst förändring bland vadarna hittar vi hos större strandpipare (minus 11 dagar). Detta borde rimligen spegla en mindre andel ungfåglar bland sträckarna. Detsamma gäller förmodligen även för t.ex. kustpipare, kärrsnäppa och kustlabb. Hos många andra vadare som grönbena, skogsnäppa, drillsnäppa och småspov sträcker dock de adulta redan i juni–juli innan bevakningen på Nabben startar. Här är det således troligt att en tidigare häckning styr utvecklingen. För kortflyttare som ängspi-plärka och sparvhök får man väl anta att även dessa följer ett fast tidschema. Vi vet t.ex. att de adulta sparvhökarna avslutar vingruggningen före höstflyttningen. Det samma skulle då gälla för invasionsflyttare som mindre korsnäbb och grönsiska, där frösättningen tidigareläggs av mildare väderlek. Hos sparvhöken sträcker ungfåg-larna klart före de adulta varför en tidigare median antyder att häckningsframgången efterhand blivit bättre. Någon sådan uppenbar förändring syns emellertid inte i Tabell 1 och mediandatum för de olika kategorierna har inte heller förändrats signifikant, varför jag tror att sträckvädret är viktigare för höstens ungfågelssandel.

En jämförelse kan göras med mediandatum från ringmärkningsdata insamlade av Otten-

by fågelstation fr.o.m. 1972 (Hellström m.fl. 2016). Den art som uppvisar störst förskjutning där är sparvhök som tidigarelagt mediandatum med hela 16,4 dagar. I Falsterbo är motsvarande förändring nio dagar. Eftersom olika ålderskategorier har skilda sträcktoppar i ordningen unga honor, unga hanar, adulta honor och adulta hanar är det lite svårt att förklara den allmänna tidigareläggningen av sträcket. Rimligen borde andelen ungfåglar öka vid en tidigareläggning. Ingen tydlig sådan förändring kan ses i Falsterbo där de juvenila alltid dominerat stort. En möjlighet är att fler adulta övervintrar efterhand som vintrarna generellt blivit mildare, men detta är svårt att leda i bevis. Ringmärkningsdata från Ottenby visar också på en signifikant tidigareläggning av höststräcket hos tropikflyttande nattsträckare som göktyta, näktergal, rödstjärt, buskskvätta, sävsångare, härmsångare, ärtsångare, trädgårdssångare och törnskata (Hellström m.fl. 2016). Trenden är likartad för ett antal tropikflyttare till medan blåhaken istället passerar senare. Här finns dock ingen tydlig skillnad för trädpiplärka som tidigarelagt sträcktoppen i Falsterbo. Bland kortflyttare har svarthätta tidigarelagt sträcket vid Ottenby och trenden är likartad för gransångare och grönsiska (liksom vid Nabben).

En signifikant senareläggning av sträcktoppen vid Ottenby återfinns för svart rödstjärt, rödvingetrast, trädskräpar, blåmes och gulsparv. Rödvingetrast, blåmes och gulsparv sträcker även vid Nabben, men här är tendensen till en senare median endast svag.

REFERENSER

Bengtsson, K. 2014. Fiskgjusen i Skåne 2013. - *Anser* 53:2;16-21.
 Bengtsson, K. m.fl. 2018. Rara arter 2018. - *Anser* 57:4; 24-28.
 Björklund, H., Saurola, P. & Valkama, J. 2018. Breeding and population trends of common raptors and owls in Finland in 2017. - *Linnut-vuosikirja* 2017:56-69.
 Clements, R., Everett, C. & Messenger, A. 2016. The Hobby – a revised population estimate. *British Birds* 109:316-323.

Ehmsen, E. 2018. Havørnen i 2017. - *Fugleåret* 2017:217-221.
 Fransson, T. & Hall-Karlsson, S. 2008. *Svensk ringmärkningsatlas*. Vol. 3. Naturhistoriska riksmuseet & Sveriges Ornitologiska Förening, Stockholm.
 Friberg, F. & Corell, M. (red.) 2018. *Fågelrapport 2017*. - SOF-Birdlife. - *Fågelåret* 2017:51-187.
 Green, M., Lindström, Å. & Haas, F. 2019. *Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. - Årsrapport för 2018*. Biologiska institutionen, Lunds universitet.
 Haas, F. & Nilsson, L. 2018. *Inventeringar av rastande och övervintrande sjöfåglar och gäss i Sverige - Årsrapport från 2017/2018*. Biologiska institutionen, Lunds universitet.
 Hario, M. 2014. The occurrence of the nominate Lesser Black-backed Gull in Finland in 2003 and 2013. - *Linnut-vuosikirja* 2013: 24-31.
 Hario, M. & Rintala, J. 2014. Population trends of the archipelago birds along Finnish coasts in 1986-2013. - *Linnut-vuosikirja* 2013:46-53.
 Hellström, M., Ottvall, R., Andersson, A., Granholm, J., Waldenström, J. & Lindström, Å. 2016. *Fågelräkning och ringmärkning vid Ottenby 2015*. - Rapport Ottenby fågelstation. 48 pp.
 Henry, M. 2018. The changing status of the Pallid Harrier in western Europe. - *British Birds* 111: 744-760.
 Holling, M. 2016. Rare breeding birds in the United Kingdom in 2014. - *British Birds* 109:491-545.
 Holling, M. 2018. Rare breeding birds in the United Kingdom in 2016. - *British Birds* 111:644-694.
 Kjellén, N. 2017. Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2016. - *Fåglar i Skåne* 2016:4-55.
 Kjellén, N. 2018. Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2017. - *Fåglar i Skåne* 2017:5-49.
 Lehtiniemi, T. 2017. The occurrence of threatened and rare bird species in Finland in 2015. - *Linnut-vuosikirja* 2016:68-77.
 Lammi, E. 2010. The occurrence of the Black-headed Gull and the Little Gull in Finland in 2008. - *Linnut-vuosikirja* 2009:28-35.
 Lange, P., Christophersen, H. & Christensen, J. S. (red.) 2018. *Fugle i Danmark 2017. Årsrapport over observationer - meddelelse nr. 44 fra Rapportgruppen. - Fugleåret* 2017:33-128.
 Moshøj, C. M., Vikstrøm, T., Fink, M., Eskildsen, D. P. & Ali, N. Y. 2018. Overvågning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975-2017, Punkttællingsprogrammet 2017. - *Fugleåret* 2017:17-31. DOF
 Nyegaard, T. 2012. Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 2011. - *Fugleåret* 2011:125-155. DOF.
 Ollila, T. 2014. The status of the Peregrine Falcon in Finland - *Linnut-vuosikirja* 2013:10-13.
 Olofsson, P. 2018. Fåltiplärkan i Skåne 2017. - *Anser* 57:2; 7-14.
 Olsson, C. 2013. Dvärgmåsen i Sverige 2012. - SOF. - *Fågelåret* 2012:43-49.
 Ottosson, U., Ottvall, R., Elmqvist, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Holmqvist, N., Lindström, Å., Nilsson,

- L., Svensson, M., Svensson, S. & Tjernberg, M. 2012. *Fåglarna i Sverige - antal och förekomst*. SOF, Halmstad.
- PECBMS. 2017. *Population Trends of Common European Breeding Birds 2017*. SCO, Prague. www.ebcc.info/pecbm.html
- Rasmussen, L. M., Sørensen, I. H., Mathiesen, A., Christensen, K. B., Schwebbs, S. A., Petersen, S. O. & Nyegaard, T. 2018. Projekt Hedeøghøj 2017. - *Fugleåret 2017*:254-261. DOF.
- Rees, E. C. & Beekman, H. 2010. Northwest European Bewick's Swans: a population in decline. - *British Birds* 103:640-650.
- Ryttman, H. 2004. Fiskgjusen i Sverige - resultat av riksinventeringen 2001. - SOF. - *Fågelåret 2003*:81-90.
- Saurola, P. 2017. Finnish Ospreys (*Pandion haliaetus*) 1971-2016. - *Linnut-vuosikirja 2016*:32-41.
- Sondell, J. 2015. Projekt Ortolansparv 2011-2014. - SOF. - *Fågelåret 2014*:49-55.
- Stjernberg, T., Koivusarri, J., J., Nuuja, I., Ollila, T., Keränen, S., Ekblom, H., Laaksonen, T., Lokki, H. & Saurola, P. 2016. Population size and nesting success of the White-tailed Sea Eagle (*Haliaeetus albicilla*) in Finland 2013-2015. - *Linnut-vuosikirja 2015*:20-29.
- Tyrén, H. & Hellström, P. 2016. *Populationsuppföljning av fjällvärk i Stora Sjöfallets nationalpark – Inventeringsrapport 2016*. NOF, NR.
- Vaisänen, R. A.; Lehtikoinen, A. & Sirkia, P. 2018. Monitoring population changes of land bird species breeding in Finland 1975-2017. - *Linnut-vuosikirja 2017*:16-31.
- White, S. & Kehoe, C. 2017. Report on scarce migrant birds in Britain in 2014; Part 2:passerines. - *British Birds* 110:27-50.
- Winnem, A. M., Falkenberg, F., Heggøy, O. & Myklebust, M. 2018. *Fugleåret 2016*:66-141. NOF.
- Wirdheim, A. & Corell, M. (red.) 2017. Fågelrapport 2016. – SOF-Birdlife. - *Fågelåret 2016*:61-187.

SUMMARY

Since 1973 the Swedish Environmental Protection Agency has organised counts of the migration passing the southwesternmost point (Nabben) of the Falsterbo peninsula. From 2001 these counts are performed by two observers recording all species from dawn until 14.00 between August 1 and November 20. As far as possible the age is determined among raptors and some other larger species. Most species probably did quite well during the exceptionally warm summer. Rodent numbers in northern Scandinavia were fairly high in the woodland but poor in the mountains. Tables 1–2 show the proportion of juveniles in raptors, falcons and some other species since 1986. This autumn's migra-

tion divided into ten-day-periods together with the mean 1973–2017 is depicted in Table 4. Figure 1 shows the proportion of juveniles in three different species of buzzard 1986–2018. Up to date information on trends and annual as well as daily figures can be found on the homepage of Falsterbo Bird Observatory: www.falsterbo-fagelstation.se/index_e.html.

The number of adult Honey Buzzards varies a lot between years due to wind conditions and this autumn's 1820 is the second lowest number so far. On the other hand the number of juveniles was the second highest since 1986, reflecting a very good breeding season (Table 1, Figure 1). The long time production of young seems to be if anything increasing. After a serious population decline the trend during the last ten years is positive. Black Kite is doing very well and 54 migrants is second only to 82 last autumn. The proportion of juveniles is increasing (Table 1), most likely reflecting more breeding pairs in Sweden. Also 4147 Red Kites is the second highest number in the series and the Swedish population is now in the order of 4000 pairs. A decreasing proportion of juveniles in later years (Table 1) may indicate that the higher densities have resulted in fewer fledged young. Also White-tailed Eagle is doing very well in Northwestern Europe at the moment. The lack of a clear increase at Falsterbo during later years may be due to more birds spending the winter further north nowadays. After a rather steep increase up until the turn of the century the number of Marsh Harriers has leveled off. The long-term trend in Hen Harrier is negative. This year's 228 is however a comparatively high figure and the breeding result was obviously fairly good (Table 1).

The Pallid Harrier is spreading westwards at the moment, reflected by the comparatively high number of 31 migrants. More juveniles compared to 2017 may reflect a better breeding season. Montagu's Harrier has fluctuated rather much during the period, but is still hanging on reasonably well. The number of Goshawks

has decreased significantly since the turn of the century, probably reflecting a negative trend in Fennoscandia. After 32 thousand Eurasian Sparrowhawks last autumn numbers were down to 27 000, which is still a high figure. More than 1000 birds were counted on four different days. Since adults migrate later the proportion of juveniles does not necessarily reflect the breeding result (Table 1). Also Common Buzzard did rather well even though the total was well down from last years all time high of 32 thousand. The highest daily count was 3235 on October 24. Although rodents were scarce in the mountains the Rough-legged Buzzard seems to have produced good numbers of juveniles (Table 1). This is explained by a higher proportion breeding in the forest region where the food situation was better. The positive long-term trend in the Osprey seems to have slowed down somewhat during the last decade. Also the Common Kestrel did well due to good rodent numbers, resulting in the third highest number so far. Of these 480 were counted on September 18, a new all time high. In Merlin 118 migrants is the sixth poorest season in a row and a general decrease is suggested. This is supported by a decrease in the National breeding censuses. The number of Hobbies was again high and the long-term trend is clearly positive. The Peregrine is increasing at Falsterbo, reflecting growing numbers in Fennoscandia. Only 67 migrants is not so impressive, but the proportion of juveniles was fairly high (Table 1). Rare raptors included 1 Short-toed Eagle, 2 Spotted and 3 Lesser Spotted Eagles, 1 Imperial Eagle and 4 Red-footed Falcons.

Lower numbers in Mute and Whooper Swan in later years is explained by more birds wintering north of Falsterbo. Most species of geese show a significantly positive trend reflecting increasing populations. The Barnacle Goose shows the steepest increase and is nowadays the third most common migrant. Although the production of juveniles was obviously poor (Table 2), a total of 16 000 Brent Geese is a comparatively

good number. Increasing numbers of Bean Geese in later years constitutes almost totally of the tundra-breeding subspecies *rossicus*. Also White-fronted Goose is clearly increasing, although this years number is not so impressive. Lower numbers of Grey-lag Geese in later years is explained by more birds staying in Sweden until late autumn.

A new all time high of 1217 Eurasian Shelducks was counted. The general increase continues in Widgeon, Gadwall, Pintail, Shoveler and Common Teal. More birds wintering north of Falsterbo may explain a general decline in Mallard and Goldeneye. Common Pochard and Scaup also seem to be on the way down. After an increase up until the 1990:s the number of Common Eiders has decreased again, reflecting a sharp decline in the Baltic. Common Scoter is clearly increasing at the moment and also Velvet Scooter has occurred in high numbers the last decade. Red-breasted Merganser was again well above average. Divers as well as grebes are doing generally well, although this is probably partly due to a better coverage since 2001. A total of 498 Grey Herons is second only to 573 the previous season and the explosive increase in Great Egret continues. The White Storks originate in the successful Swedish reintroduction programme. One Black Stork was seen and the long-term trend is fairly stable.

Low-pressures with westerly winds in August resulted in a good passage of waders, gulls and terns. On the other hand the migration of juvenile waders in September was generally below average as a result of a poor breeding on the Russian tundra. A total of 619 Oystercatchers is a high figure but there is no long-term trend. Plovers like Ringed, Little Ringed, Grey and Golden are doing well at the moment. The general decrease in Lapwing shows signs of slowing down in later years. Among the arctic small waders only Knot and Dunlin seem to have produced reasonable numbers of young. On the other hand Sanderling, Little Stint, Curlew Sandpiper and Turnstone obviously

failed completely. Ruff is clearly decreasing as a breeder in Northwestern Europe but the migrants at Falsterbo, breeding on the Russian tundra, seem to be doing better. The few Broad-billed Sandpipers are if anything increasing. Bar-Tailed Godwit is clearly increasing, while the general decrease in Curlew continues. Most of the Tringa-waders are doing generally well at the moment.

Only two Pomarine and two Long-tailed Skuas most likely reflect few rodents on the Russian tundra. The number of Arctic Skuas was on the other hand higher than in later years, although comparatively few juveniles were recorded (Table 2). Little Gull is increasing in Northern Fennoscandia reflected by more migrants at Falsterbo. A total of 2053 is the second highest figure in the series. Black-headed Gull shows a long-term decrease, but numbers have risen again in later years with this years close to 12 000 well above average. The Common Gull shows a more continues increase over the period. Most Lesser Black-backed Gulls at Falsterbo belong to the western subspecies *intermedius*, which is increasing along the Swedish west coast and in Denmark. The fairly low numbers in Caspian Tern are if anything increasing at the moment, with 33 migrants constituting an all time high. Numbers in Common and Arctic Terns were again high and both species show a long-term increase. Positive was 218 Little Terns, the highest figure in many years. Also 75 Black Terns is a comparatively high number. Surprising was 199 Razorbills the second highest number ever. This means that the proportion among the Guillemot/Razorbill total was 75 % compared to an average of only 30 %. Significantly fewer Guillemots in later years may reflect a poorer influx of western breeders wintering in the Baltic.

The Stock Dove is doing well, with 13 200 being the second highest figure so far. Wood Pigeon shows a general increase over the whole period although 380 thousand is a surprisingly low figure in later years. Obviously more doves

than normal migrated elsewhere. The best day was October 13 with 51 500. The number of migrating Common Swifts fluctuates markedly, but a general decrease can be seen after the turn of the century. As in the breeding censuses Skylark numbers have decreased since the 1970:s, but show some recovery in later years. Woodlark was much more common at Falsterbo during the 1950:s, but after a long decline numbers have generally increased since the early 1990:s. Shore Lark is decreasing fast as a breeder in northern Scandinavia, but 14 migrants is the best number in many years. Barn Swallow decreased until the 1990:s but has since then increased to the same level as in the 1970:s. Sand Martin did comparatively well for later years but the negative long-term trend is obvious. The decline in House Martin is even steeper, but the reasons behind this is unclear. The population of Tawny Pipit has decreased to only 33 males in Scania in 2013, mirrored by an all time low of only two at Falsterbo. The trend in Tree Pipit is positive at the moment and it has recently entered the list of significantly increasing species. The highest figure was 16 930 on August 16. Meadow Pipit has fluctuated fairly much but seems to be doing fairly well right now. Only 4 Red-throated Pipits is the lowest figure so far and the trend is significantly negative. In Rock Pipit an earlier decrease seems to have halted in later years. Also Yellow Wagtail has done better this century after a previous decline. The Grey Wagtail shows a continues increase, but this years 202 is a surprisingly low figure. A general decline in White Wagtail can be seen also in the breeding censuses.

The amount of berries further north was obviously good resulting in only 121 migrating Waxwings.

All thrushes did poorly and the Mistle Thrush is the only species generally increasing at the moment. Bearded Reedling is increasing again and 585 constitutes an all time high. All true tits occurred in high numbers, with even rare migrants like Willow Tit and Nuthatch on the

move. A total of 1475 Coal Tits is the fifth highest in the series and 6295 Great Tits an all time high. Also Great Grey Shrike benefitted from the good rodent numbers with 31 migrants being well above average. Smaller numbers of Nutcrackers were on the move, but only one left Sweden via Nabben. The long-term increase in Jackdaw continues although numbers were down after two exceptional years. A general decrease in migrating Rooks since the turn of the century is primarily caused by a higher proportion of wintering birds. All Swedish census data show a heavy decline in the Hooded Crow over the period. There are signs indicating that the long-term negative trend in the Starling has levelled out in later years and 168 000 is the highest figure for many years. The highest daily count was 22 300 on October 12.

After a lack of migrants in most of the previous years as many as 4260 Three Sparrows were counted. The highly fluctuating numbers of migrating Chaffinch/Brambling is the main factor governing the annual total at Falsterbo. This years 708 000 is a clear disappointment in a year with dominating westerly winds during the migration peak. Estimates of the percentage of Brambling on the good migration days resulted in a total of 15 %, which is slightly above average. A total of 18 Serins most likely reflects an increase in the small Swedish population. The European Greenfinch increased markedly over most of the period. However since 2007 a sharp decline caused by the parasite infection *Trichomonas gallinae* has occurred. The total of 6000 is at least well up compared to the extremely low figures from the previous two autumns. In spite of fairly large annual fluctuations the general increase in the Eurasian Siskin is supported by breeding counts in Sweden and Finland. Linnet has decreased significantly since 1973, but in contrast shows a significant increase the last ten years. After a long decrease the number of Twites have also been more stable during the last decade. An unprecedented irruption of Redpolls in 2017 was followed by a smaller irruption of

10 300 migrants up until November 20. On the other hand crossbills were comparatively scarce. Three Common Rosefinches is below average in a decreasing species. Bullfinch is more or less irruptive, with this years figure well above average. Most buntings seem to be declining with a general negative trend in Yellowhammer, Ortolan Bunting, Reed Bunting, Lapland Bunting and Snow Bunting. Most of them occurred in numbers well below average, including the second zero-result in Lapland and only one Ortolan Bunting. After the all time low of only 300 Yellowhammers in 2017 it was a positive surprise that as many as 3626 were counted this autumn.

The temporal passage at Falsterbo varies quite a lot between species. One way to compare this is to talk about the median date, indicating when 50 % of the annual total has passed. In these days of climate change it is interesting to investigate if this migration peak is changing. Table 3 shows species with the most obvious change towards a later or earlier passage over the 46-year period. One general explanation may be that short-distance migrants stay longer on the breeding grounds if temperature and food availability makes this possible, with Greylag Goose and Hen Harrier as good examples. In extreme cases the later passage may lead to a higher proportion spending the winter north of Falsterbo, as in Whooper Swan and Mallard. In tropical migrants an earlier breeding due to rising temperatures makes it possible to migrate earlier in order to secure a good winter territory and/or have time for the energy-demanding moult. Examples here are Wood Sandpiper and Tree Pipit.

NILS KJELLÉN
Biologiska Inst., Ekologihuset
SE-223 62 Lund
nils.kjellen@biol.lu.se

TABELL 4

Sträckret i Falsterbo hösten 2018 uppdelat på dekader samt medel för perioden 1973–2017.

Migration at Falsterbo in the autumn 2018 divided in decades and mean 1973–2017.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Knölsvan	22	11	49	20	52	64	76	39	180	13	7	533	610
Mi sångsvan	0	0	0	0	0	0	0	2	178	0	124	304	221
Sångsvan	0	0	0	0	0	0	0	0	126	0	104	230	180
Sädgås	0	0	0	0	0	0	4	77	8	11	26	126	220
Spetsbergsgås	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	3
Bläsgås	0	0	0	0	0	0	16	337	66	79	9	507	693
Grågås	0	0	0	20	60	900	480	560	900	50	380	3350	3935
Branta canadensis	0	0	11	0	0	9	11	5	13	8	23	80	129
Vitkindad gås	10	250	200	0	550	350	6220	21550	178450	20400	12660	240640	50748
Puttgås	0	0	0	100	911	4013	9400	1213	450	14	26	16127	10668
Gravand	487	507	213	10	0	0	0	0	0	0	0	1217	429
Bläsand	0	8	353	880	750	2415	2790	630	820	20	85	8751	7761
Snatterand	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	4	17
Kricka	190	430	420	130	20	100	410	60	100	0	0	1860	1061
Gräsand	0	0	5	0	0	0	0	0	290	15	145	455	424
Stjärtand	0	6	162	125	335	268	457	65	196	4	45	1663	994
Årta	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Skedand	4	0	401	21	2	10	16	0	30	4	2	490	194
Brunand	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	43
Vigg	6	64	3	0	1	14	187	10	93	0	62	440	469
Bergand	0	2	0	0	0	1	18	0	12	0	2	35	217
Ejder	470	770	320	110	470	13700	27300	6620	11430	100	100	61390	92798
Alfågel	0	0	0	0	0	0	1	0	21	4	27	53	54
Sjööorre	3330	4370	1960	2720	840	6760	2740	0	120	0	20	22860	5784
Svärta	40	130	13	24	3	62	134	0	825	0	37	1268	317
Knipa	0	0	0	0	0	0	23	28	85	10	75	221	328
Småskrake	0	0	0	10	33	490	890	90	450	40	270	2273	1506
Storskrake	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	16	19	38
Smålom	0	0	3	5	44	53	147	7	104	12	123	498	369
Storlom	3	8	25	6	19	22	14	3	8	4	3	115	123
Svartnäbbad islom	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1
Viträbbad islom	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1
Skäggdopping	0	0	0	1	3	4	4	1	9	1	1	24	9
Gråhakedopping	1	4	1	1	6	3	11	0	14	1	0	42	23

FORTS.

TABELL 4 – FORTS.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Klyksti, stormsvala	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
<i>Oceanodroma leucorhoa</i>													
Havssula	0	0	0	0	0	0	2	1	17	6	5	31	2
<i>Morus bassanus</i>													
Ägretthäger	0	2	11	13	10	7	8	9	4	0	2	66	6
<i>Ardea alba</i>													
Gråhäger	55	101	86	89	30	48	31	27	27	0	4	498	183
<i>A. cinerea</i>													
Svart stork	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
<i>Ciconia nigra</i>													
Vit stork	0	0	23	52	0	0	0	0	0	0	0	75	12
<i>C. alba</i>													
Bivråk	0	51	1228	586	1834	124	0	0	0	0	0	3823	6546
<i>Pernis apivorus</i>													
Brun glada	0	1	3	15	12	11	7	3	2	0	0	54	15
<i>Milvus migrans</i>													
Röd glada	0	9	0	66	144	1370	1193	814	367	21	163	4147	1273
<i>M. milvus</i>													
Havsörn	0	1	6	11	2	7	10	4	6	0	0	47	20
<i>Haliaeetus albicilla</i>													
Örnörn	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
<i>Circus gallicus</i>													
Brun kärrhök	14	193	206	173	161	34	12	3	4	1	0	801	657
<i>Circus aeruginosus</i>													
Blå kärrhök	0	1	6	6	15	66	68	29	22	9	6	228	262
<i>C. cyaneus</i>													
Stäpphöök	0	0	3	6	15	5	2	0	0	0	0	31	7
<i>C. macrourus</i>													
Ängshök	0	2	4	1	1	0	0	0	0	0	0	8	8
<i>C. pygargus</i>													
Stängshök	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2	1
<i>C. macrourus/pygargus</i>													
Duvhöök	0	0	0	0	0	0	0	2	1	4	7	14	30
<i>Accipiter gentilis</i>													
Sparvhök	12	861	2254	3752	6951	6011	3694	2796	995	257	160	27743	20179
<i>A. nisus</i>													
Örnvråk	0	17	27	738	460	3093	3199	5596	4353	13	228	17724	14506
<i>Buteo buteo</i>													
Fjällvråk	0	0	0	0	0	32	329	256	118	6	10	751	903
<i>B. lagopus</i>													
Mindre skrikörn	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	3	3
<i>Clanga pomarina</i>													
Större skrikörn	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	1
<i>C. clanga</i>													
Kejsarörn	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
<i>Aquila heliaca</i>													
Kungsörn	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3	2
<i>A. chrysaetos</i>													
Fiskgäse	5	24	83	91	112	11	0	0	0	0	0	326	268
<i>Pandion haliaetus</i>													
Tornfalk	7	70	192	286	817	104	44	40	4	3	0	1567	684
<i>Falco tinnunculus</i>													
Aftonfalk	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	4	2
<i>F. vespertinus</i>													
Stenfalk	0	1	8	12	54	65	28	8	3	0	0	179	236
<i>F. columbarius</i>													
Lärkfalk	3	1	11	52	29	12	1	0	0	0	0	109	56
<i>F. subbuteo</i>													
Pilgrimsfalk	1	1	4	5	13	13	6	5	10	5	4	67	44
<i>F. peregrinus</i>													
Trana	0	0	0	8	0	488	74	69	2	0	1	642	1988
<i>Grus grus</i>													
Strandkata	259	227	133	0	0	0	0	0	0	0	0	619	302
<i>Haematopus ostralegus</i>													
Skärfläcka	36	30	11	4	0	0	8	0	0	0	0	89	63
<i>Recurvirostra avosetta</i>													
Mi. strandpipare	4	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	12	4
<i>Charadrius dubius</i>													
St. strandpipare	176	414	911	59	15	15	6	0	0	0	0	1596	1163
<i>Ch. hiaticula</i>													
Fjällpipare	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
<i>Ch. morinellus</i>													
Ljungpipare	86	258	280	72	22	22	64	37	1	86	13	941	698
<i>Pluvialis apricaria</i>													
Kustpipare	121	339	132	7	5	39	38	2	14	0	0	697	325
<i>P. squatarola</i>													

FORTS.

TABELL 4 – FORTS.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Tofsvipa	0	0	10	0	0	0	46	608	50	0	30	744	603
Kustsnäppa	163	107	134	44	27	130	24	12	0	0	0	641	592
Sandlöpare	2	15	13	0	2	6	0	0	0	0	0	38	66
Småsnäppa	4	4	3	0	1	4	0	0	0	0	0	16	95
Mosnäppa	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	6	4
Spovsnäppa	23	14	38	0	0	0	0	0	0	0	0	75	111
Skårnsnäppa	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	0
Kärnsnäppa	1780	1530	1540	150	210	463	410	10	10	0	0	6103	5542
Myrsnäppa	4	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	12	2
Prärelöpare	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Brushane	47	157	38	11	52	12	3	2	0	0	0	322	212
Enkelbeckasin	29	45	0	12	21	4	43	5	3	0	0	162	272
Rödspov	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	4	2
Myrspov	168	214	77	7	31	39	37	0	1	0	0	574	299
Småspov	1	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	7	20
Storspov	110	70	41	22	15	0	0	0	0	0	0	258	233
Svartsnäppa	17	32	40	0	15	0	4	0	0	0	0	108	71
Rödbena	43	70	77	9	0	0	0	0	0	0	0	199	195
Gluttsnäppa	86	111	86	3	9	0	1	0	0	0	0	296	183
Skogssnäppa	20	21	4	0	0	0	0	0	0	0	0	45	15
Grönbena	53	85	20	3	0	0	0	0	0	0	0	161	107
Drillsnäppa	28	31	10	0	0	0	0	0	0	0	0	69	44
Roskarl	4	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	14	37
Smaln. simsnäppa	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Bredn. simsnäppa	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Bredstjärtad labb	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	8
Kustlabb	4	2	23	4	0	20	11	0	2	0	0	66	44
Fjälllabb	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2	9
Storlabb	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	1	4	2
Svarthuvad mås	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1
Dvärgmås	1	10	5	3	1	21	1626	7	374	1	4	2053	454
Skrattmås	2968	2140	1738	847	661	1232	874	332	777	75	213	11857	7610
Fiskmås	1077	605	1503	455	466	582	345	128	3463	92	188	8904	3467
Silltrut	11	16	20	19	35	44	20	0	0	0	0	165	106
Tretåig mås	0	0	0	0	0	0	1	0	10	2	2	15	11
Skräntärna	1	24	5	1	2	0	0	0	0	0	0	33	11
Fisktärna	1321	1621	726	80	49	14	11	0	0	0	0	12555	2654
Silvertärna	199	129	42	3	4	1	2	0	0	0	0	1184	332

FORTS.

TABELL 4 – FORTS.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Total Total	Medel Mean
Fisk/silver	2475	5200	1700	100	57	5	0	0	0	0	0	Omr.	
Småtäarna	124	78	16	0	0	0	0	0	0	0	0	218	66
Svarttärna	13	20	11	5	9	17	0	0	0	0	0	75	55
Silgrissa	0	0	0	0	1	3	3	2	43	1	0	68	221
Tordmule	0	0	1	1	1	4	1	5	139	3	1	199	49
Silgrissa/tordmule	0	0	0	0	0	2	1	0	55	0	0	Omr.	
Cephus grylle	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	3	2
Skogsduva	0	1	32	526	1246	3750	3746	2742	568	471	127	13209	8482
Ringduva	0	0	0	0	0	2640	56960	248700	43050	21540	6720	379610	296966
Turkduva	0	0	0	1	1	0	0	16	0	0	0	18	46
Jorduggla	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2	3
Tornseglare	0	3415	1242	34	3	0	0	0	0	0	0	4694	6882
St. hackspett	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	16
Trädläarka	0	0	0	0	37	152	564	264	81	85	40	1223	1292
Sångläarka	0	0	0	0	0	99	684	1775	522	215	12	3307	1832
Bergläarka	0	0	0	0	0	0	0	1	8	3	2	14	9
Backsvala	0	1695	789	330	148	16	1	2	0	0	0	2981	3316
Ladusvala	0	1972	7497	8950	9615	2906	1676	82	18	1	0	32717	25338
Hussvala	0	321	374	388	6	0	0	0	0	1	0	1090	4761
Fältpiplärka	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2	25
Trädpiplärka	120	19300	16880	1210	545	41	10	1	0	0	0	38107	24880
Ängspiplärka	0	0	0	35	2805	995	2170	270	55	196	576	7102	10166
Rödstir pipilärka	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	4	53
Skärpiplärka	0	0	1	2	3	18	22	5	2	0	0	53	36
Gulärta	330	14731	23250	2690	3545	189	5	2	0	0	0	44742	39551
Citronärta	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
Forsärla	0	0	2	25	75	39	23	21	7	8	2	202	207
Sädesärla	0	5	136	335	503	92	62	15	1	2	1	1152	1238
Sidensvans	0	0	0	0	0	0	0	23	55	43	0	121	1321
Järnsparv	0	0	2	36	117	50	120	235	7	15	2	584	154
Biörktrast	0	0	0	0	0	0	0	160	360	610	860	1990	9545
Taltrast	0	0	0	0	0	0	0	70	0	0	0	120	967
Rödvingetrast	0	0	0	0	0	0	0	130	0	0	150	280	4298
Dubbeltrast	0	0	0	0	0	0	169	232	25	8	0	434	605
Skäggenes	0	0	0	0	0	0	51	249	82	192	11	585	40
Stjartmes	0	0	0	0	0	0	7	30	88	15	52	192	28
Tallitta	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	0
Svartmes	0	0	0	0	85	540	530	260	40	20	0	1475	642

FORTS.

TABELL 4 – FORTS.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Blåmes	0	0	0	0	430	8700	45000	20700	3500	4300	3110	85740	29526
Talgoxe	0	0	0	0	5	15	3170	2700	330	55	20	6295	879
Nötväcka	0	0	0	0	0	0	13	7	0	0	0	20	1
Pungmes	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2	5
Vartägel	0	0	0	0	0	0	10	13	2	3	0	31	20
Nötkräka	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	130
Kaja	0	0	0	0	0	260	7535	41195	14180	11340	1730	76240	39224
Råka	0	0	0	0	0	91	1862	3195	1679	721	269	7817	6344
Kräka	0	0	0	0	0	0	69	154	136	34	9	402	2998
Stare	0	910	6460	3220	22800	32000	26820	59580	4800	10570	1120	168280	112756
Rosenstare	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,5
Gråsparv	0	0	0	0	0	0	3	9	1	1	0	14	0
Pifink	0	0	0	0	10	0	1110	2650	180	310	0	4260	316
Bo/bergfink	0	0	0	24030	146550	177800	153900	164000	13350	19390	9450	708470	822257
Gulhämpling	0	0	1	1	2	0	4	4	0	5	1	18	8
Grönfink	0	0	0	0	0	100	1640	1150	900	1080	1190	6060	35814
Steglits	0	0	0	0	803	1037	4660	2059	1535	1210	1470	12774	4285
Grönsiska	0	0	45	8290	9840	10665	9150	2795	510	785	1345	43425	42570
Hämpling	0	0	0	0	2405	4150	12350	4400	1680	770	390	26145	24802
Vinterhämpling	0	0	0	0	0	0	0	160	469	560	805	1994	1935
Gråsiska	0	0	0	0	0	11	13	248	1230	4095	4700	10297	3795
Snösiska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3
Mindre korsnåbb	0	2	33	45	25	4	0	0	0	0	0	109	3347
Större korsnåbb	0	0	0	0	0	8	16	218	22	70	12	346	798
Rosenfink	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	5
Domherre	0	0	0	0	0	0	1	44	32	670	712	1459	990
Stenkräck	0	0	0	0	0	0	16	8	0	10	0	34	16
Snösparv	0	0	0	0	0	0	0	0	7	14	33	54	138
Gulspurv	0	0	0	0	0	5	72	803	727	1292	727	3626	2741
Ottröspurv	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	33
Dvärgspurv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Sävsparv	0	0	0	0	75	35	289	455	63	118	30	1093	1594
SUMMA	16572	63900	74449	62253	218154	289834	398194	603953	296172	102204	51094	2176779	1835611

